

Veto

De mijn en de skins

Leuven is een anti-racisme organisatie rijker: na hun beruchte afdeling in Antwerpen is het Anti-Fascistisch Front nu ook actief in onze universiteitsstad. Tijdens een benefiet werd echter een mijn gevonden en leden van het AFF werden reeds het slachtoffer van extreem-rechts geweld. De ordehandhavers stoppen alles in de doofpot. Veto niet. Pag 11.

Dossier inschrijvingsgeld

Durven doet hij wel, onze nieuwe minister van onderwijs Luc Van den Bossche. Alhoewel alles erop wees dat de studiebeurzen eindelijk weer eens zouden geïndekseerd worden, slaagde hij er toch in om dit in extremis ongedaan te maken. Bovendien stegen de door hem 'vastgelegde' inschrijvingsgelden tot 17.000 frank. Leer uw politici kennen op pag 10 en 11.

Loko-katern

Je bent nieuw in Leuven en denk bij het horen van 'loko' aan het openbaar vervoer. Je bent vertrouwd met Leuven, weet dat Loko voor Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie staat maar heeft 'het' na al die jaren toch nog niet helemaal door? Een uitgebreide Loko-katern wijdt jong en oud in in de geheimen van de studentenbeweging. 6 pagina's verplicht voer: pg 3 tot 8

Een echte vrije radio

Radio Scorpio is en blijft een buitenbeentje in de ether. Geen reclame-dingdies die 10 keer per uur de sfeer verpesten, wel muziek die andere zenders niet willen draaien. Veto vijfde zich kapot op de laatste Scorpio-fuif maar ging ervoor nog praten met twee medewerkers. Een portret op pag 12.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 19, 1992-1993, NUMMER 1, MAANDAG 17 AUGUSTUS 1992

LOKO - Je zal er dit jaar in Leuven weer niet kunnen aan ontsnappen: de ontmoeting met de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) is in de studentenwereld onvermijdelijk. Overal heeft deze organisatie haar mannetjes, overal spreiden haar tentakels zich uit, tot in je dagelijkse portie Alma-frieten, tot in de verste uithoeken van je geweten. Gelukkig is er Veto, die haar geheime connecties blootlegt, haar illustere bonzen voor de mikro sleurt, haar duistere activiteiten onder het daglicht brengt. Enkel voor wie in deze zomermaanden al in Leuven verblijft: de ultieme waarheid over de studentenkoopel in een lijvig dossier op de pagina's 3 tot 8.

Als de rook is opgetrokken...

Ondanks alles toch een verhoging

De ondertussen zowat jaarlijks geworden verhoging van het inschrijvingsgeld voor de universiteit ontpopte zich vorig jaar tot een ingewikkeld feuilleton met verrassende wendingen. Voor wie op een ander net aan het kijken was en voor wie het zich allemaal niet meer zo goed herinnert, zetten we hier nog even de feiten van de laatste maanden op een rijtje.

Volgens het onderwijsdecreet van wijlen Daniël Coens mag de Vlaamse Interuniversitaire Raad (Vlir) de inschrijvingsgelden vastleggen. Sinds 1986 betekende dit steeds een indeksatie plus een schepje. Zo werd vorig jaar het inschrijvingsgeld verhoogd van 14.800 naar 15.600 frank, een stijging met 5,4%, daar waar de stijging van de consumptieprijzen slechts 3,2% bedroeg. Ook dit jaar zouden de studenten niet aan een stijging ontsnappen.

In het begin van dit jaar lekte het eerste advies van de Vlir (te vroeg) uit: de inschrijvingsgelden voor niet-beursstudenten zouden op 17.000 frank gebracht worden, wat een verhoging met

een kleine duizend frank betekende. Het inschrijvingsgeld bedroeg verleden jaar immers 16.100 frank: 14.500 frank kollegegeld en 500 frank voor een inschrijving op de rol (een soort administratiekosten), een ongevallenverzekering en een bijdrage voor het sociaal studentenfonds, en 1.100 frank eksamengeld.

Toch was er één positief aspect aan deze lek. Na jaren machteloos te moeten toezien hoe de Vlir pas in de vakantie besliste om het inschrijvingsgeld te verhogen - dus veel te laat voor de studenten om nog een actie op touw te zetten - kregen de studenten dit jaar wel nog eens de kans om tegen deze ondemokratische maatregel van de Vlir te protesteren.

Dit jaar had de Vlir wel voor een nieuw rookscherm gezorgd om de verhoging goed te praten: men zou voortaan werken met een *all in*-inschrijvingsgeld. Dit betekende concreet dat iedereen in oktober al betaalt voor zijn (eventuele) tweede zit, zonder dat ze dat geld terugkrijgen als ze in één zitting slagen. In Veto 25 van vorig akademiejaar berekenden we al dat het inschrijvingsgeld voor beursstudenten via een dergelijk systeem met zo'n 15% stijgt, alsof deze

laatste categorie nog niet hard genoeg aangepakt is door de veel te lage (en niet geïndekseerde) beurzen.

Ook de argumentatie dat een all in-pakket goedkoper zou zijn voor studenten die een tweede zit aan hun been hebben, gaat enkel op voor niet-bursalen - beursstudenten krijgen ook in dit geval een stijging te verduren. Het all in-inschrijvingsgeld komt dus vooral ten

goede aan niet-beursgerechtigde studenten met tweede zit. De visie van de Vlir op democratisering wordt met de dag meer bizar.

Maar daarmee is de kous voor de Vlir nog niet af: men droomt er al luudop om alles in de toekomst nog wat 'overzichtelijker' te maken. Het liefst zou de Vlir het inschrijvingsgeld terugbrengen tot één bedrag voor alle studenten - zowel voor beurs- als voor niet-beursstudenten. In het verslag van de Raadsvergadering van 25 februari 1992 verdedigt de Leuvense rektor Dillemans dit als volgt: "Het principe om eenzelfde inschrijvingsgeld te vragen aan iedereen zou een bijzonder sociale maatregel zijn. De betrokkenen moeten immers niet aan allerlei loketten passeren om vermindering te krijgen, dit is minder denigrerend. Iedereen moet het recht hebben om de volle

prijs te betalen (sic)". Dillemans vangt hier het recht op gratis onderwijs uit de 'Universele Verklaring van de Rechten van de Mens' door het recht om de volle pot te betalen... Hij was wel zo sociaal om eraan toe te voegen dat de ekstra 15.000 frank die de minder begoede studenten hierdoor moeten opfoetsen, maar moet gecompenseerd worden door een "solide, sociale tussenkomst". Met de afbouw van de studietoelagen die we de laatste jaren meegeemaakt hebben, laat dit wel het ergste vermoeden.

Rook

De reactie van de studenten op deze verhogingen liet dan ook niet lang op zich wachten. De Vlir (die de studenten van de KUL, UG, RUC, Ufsia, UIA en KUB overkoepelt) besloot een brief naar de rektoren te schrijven waarin de studenteneisen opgesomd werden, en waarin gevraagd werd om in plaats van de studenten het gelag te laten betalen, de Vlaamse overheid op haar verantwoordelijkheid te wijzen. Vanuit de KUL startte Sociale Raad een briefenkampagne aan het adres van Dillemans, en er werd bedreigd met een boycot van het inschrijvingsgeld.

Zover kwam het echter niet, want plots verscheen onderwijsminister Luc Van den Bossche ten tonele, die beloofde de Vlir niet zomaar te laten begaan. In een onderhoud met de studenten beloofde hij zelf het inschrijvingsgeld vast te leggen: de 17.000 zou er niet komen. De 17.000 kwam er wel.

Pieter Vandekerckhove

DOSSIER INSCHRIJVINGSGELD

Er gebeuren momenteel rare dingen in onze sociaal-demokratische regering. Na het 'lichtjes' discrimineren van seropositieven en politiek vluchtelingen door Louis Tobback en na de perikelen van Willy Claes met zijn weigerachtige houding ten opzichte van Joegoslavische vluchtelingen, slaagt ook een andere socialistische ex-scellentie, minister van Onderwijs Luc Van den Bossche, erin om de minder kapitaalcrachtige studenten aan te pakken. De voorziene indeksering van de studiebeurzen kwam er niet, en ongetwijfeld tot grote vreugde van de boekhouder van de KU Leuven,

wordt de universitaire kas opnieuw gespijsd met een verhoogd inschrijvingsgeld.

In de volgende artikelen op pagina 10 en 11 wordt geschetst hoe Luc Van den Bossche zonder problemen de taktieken van Daniël Coens overneemt en toch probeert zijn ster hoog aan het firmament te houden. Verder staan we stil bij de historie van de inschrijvingsgelden, en onderzoeken we waarvoor die gebruikt worden. Maar eerst schetsen we hoe het zo ver is kunnen komen. Hoe komt het dat de studenten bij hun inschrijving nu toch 17.000 frank betalen? □

WELKOM BIJ DE STUDENTENBEWEGING

De Leuvense studenten hebben zich georganiseerd rond de fakulteitskringen, verenigingen van studenten uit dezelfde studierichting. Al deze 'kringen' hebben een eigen werking: ze organiseren activiteiten, houden eventueel een bar open en sturen afgevaardigden naar beleidsorganen in de fakulteit. Daarnaast zijn ze echter ook actief in de organisatie die alle kringen - een dertigtal - overkoepelt: in Leuven heet deze koepel 'Loko' (Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie). Sinds het begin van de jaren 70 is de koepel van de fakulteitskringen in Leuven dé voortrekker van wat men heet 'de studentenbeweging'. Er bestaan wel nog een hele reeks andere studentenverenigingen, zoals de 'vrije' verenigingen (politieke jongerenorganisaties, Derde-Wereldgroepen, de homo-beweging,...) en de studentenclubs, maar die tellen heel wat minder leden, hun activiteiten zijn kleinschaliger of ze ontplooiën geen inhoudelijke werking.

Loko bestaat uit vijf raden, die elk op een specifiek terrein actief zijn. Isol wil de buitenlandse studenten integreren, Kringraad werkt rond onderwijsaangelegenheden, Sociale Raad rond sociale voorzieningen (Alma, Acco, huisvesting, studiebeurzen,...) en het aktieterrein van Kultuurraad en Sportraad spreekt voor zich. Op de volgende bladzijden vind je over de activiteiten van al deze raden een pak meer informatie, net als over Veto, het weekblad van Loko.

Een van de voornaamste bekommernissen van Loko is om de studenten inspraak te geven in al wat aan de universiteit gebeurt en beslist wordt. Die inspraak is door de niet aflatende strijd die de studentenbeweging de laatste decennia geleverd heeft, op een heel aantal plaatsen een verworven recht: de studenten hebben bijvoorbeeld vertegenwoordigers in de Akademische Raad, een van de hoogste beleidsorganen aan de universiteit, waarin ook de rektor en de dekanen van de fakulteiten zetelen. Maar nog steeds moet die inspraak verdedigd worden en merkt men dat belangrijke beslissingen liefst langs de studenten om genomen worden, bijvoorbeeld in het Buro van Akademische Raad, waar de studenten niet aanwezig mogen zijn.

Om de verworven inspraak optimaal te gebruiken, worden er op de verschillende raden regelmatig verkiezingen gehouden, waarbij men de meest competente leden uitkiest om naar

de beleidsorganen te sturen. Loko maakt dus gebruik van de zogenaamde 'getrapte democratie': de kringen sturen afgevaardigden naar de raden, die op hun beurt afgevaardigden kiezen voor de inspraakorganen. Die laatste hebben een dubbele taak: de standpunten van de raad verdedigen tegen de academische overheid en informatie terugbrengen naar hun raad.

Over die informatie wordt op de raad gediscussieerd en er worden eventueel standpunten ingenomen of plannen gemaakt voor concrete actie. Daarbij wordt vaak gestemd: kringen met meer dan 1.000 studenten hebben 2 stemmen, de anderen 1. Voor de uitvoering van de beslissing wordt dan een beroep gedaan op leden van de raad of op de 'vrijgestelde'. De vrijgestelde is een student of een pas afgestudeerde die halfjijds betaald wordt om voor de raad te werken. Hij verricht in de eerste plaats inhoudelijk werk: hij zoekt bepaalde dingen op, neemt lektuur door, zet argumentaties op en schrijft die eventueel neer in een 'nota'. Daarnaast verzorgt hij een permanentie, doet administratief werk, onderhoudt het contact met de kringen...

De werking van Kringraad en Sociale Raad concentreert zich rond hun veertiendaagse vergadering, rond stuiwerk, inspraak en eventuele acties. Kultuurraad, Isol en Sportraad zijn in veel grotere mate bezig met het organiseren van concrete activiteiten voor de student. Bij Veto draait het allemaal rond het klaarstomen van het wekelijkse nummer, waarin heel wat informatie staat over wat er binnen Loko en de kringen gebeurt, maar ook heel wat andere artikels. Elke geleiding van Loko staat dus grotendeels op zichzelf: dat is wat men noemt de 'autonomie van de raden'. Geen enkele raad heeft het recht om een beslissing van een andere raad te veranderen, omdat elke raad geacht wordt het best op de hoogte te zijn van het terrein waarop ze werkt. Dat er soms overlappings zijn, is evident: zo vergaderden Kringraad en Sociale Raad vorig academiejaar vaak samen over de studentenvertegenwoordiging op Vlaams nivoo.

Wie in Leuven meer wil doen dan studeren en zich ontspannen, wie zich actief wil inzetten voor maatschappelijke verandering, moet zeker eens binnenspringen op een van de Loko-adressen of -vergaderingen. Vind je die stap voorlopig te groot, dan zal je kring je zeker met open armen ontvangen om je daar een actieve rol te laten vervullen. Engagement is in Leuven nooit een vies woord geweest. (PDG)

Korte geschiedenis studentenbeweging

En Loko, zij ploegde voort

De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) leidt op dit ogenblik misschien een eerder kabbelend bestaan - voor échte emoties moet je je vandaag allerszins eerder bij de Vlaamse opera een zijte reserveren dan bij de vaderlandse studentenbewegingen. Dat is ooit anders geweest. Zelfs de relatief jonge geschiedenis van Loko kent bewogen momenten en illustere figuren. Veto neemt u op sleeptouw doorheen zowat een kwart eeuw studentenbeweging, waarvan het huidige Loko bijna zes jaar voor zijn rekening neemt.

Vanaf de jaren zestig tekent zich in Leuven én elders een nieuwe studentenbeweging af. Voorheen sloot de studentenbeweging zich in haar strijd tegen de Walen en tegen de vrijzinnigen eerder aan bij bestaande politieke en emancipatorische stromingen. Vanaf de jaren '60 komt hierin resoluut verandering. De studentenbeweging gaat een eigen koers varen. Een 'nieuwe, leefbare wereld' wordt vooropgesteld. Om dit doel te bereiken, worden nieuwe, vaak radicale aktiemiddelen gebruikt. "De direkte aktie gericht op de ontmaskering en afbraak van de gevestigde orde" (citaat Louis Vos) wordt het politieke strijdmiddel bij uitstek.

Vanaf '66 waait de internationale, revolutionaire wind ook in Leuven. Een reeks studentenbetogingen tegen zij die toen 'de zeven volksvreemde purperen' genoemd werden - de bisschoppen dus - is het gevolg. De studenten eisen ondermeer inspraak, die de mogelijkheid tot agiteren moet bieden. De strijd van een groep links geëngageerden richt zich verder niet zozeer tegen de Walen, als wel tegen de boerzwa's. Diskussies over brede maatschappelijke problemen, demokratisering en de bewustwording zijn aan de orde van de dag.

In 1970 wordt, na enkele kinderziekten, de Algemene Studentenraad (ASR) opgericht, de direkte voorloper van Loko. ASR overkoepelde al vlug de bestaande Raden, zijnde Sportraad, Kultuurraad, Sociale Raad en Kringraad. In 1974 trad ook de International Students Organisation of Leuven (Isol) toe. ASR werkt volgens het principe van 'één kring, één stem'. In het najaar van '74 krijgt de ASR een volwaardig blad: Veto rolt van de offset-persen.

In het begin van de jaren zeventig biedt deze studentenbeweging een forum voor debatten over brede maatschappelijke thema's. Er worden nota's over 'het socialisme in Mekzieko' geschreven, de studenten trekken de Belgische boeren ter hulp bij een oogst die door overvloedige regenval helemaal dreigt te mislukken, en staken als vorm van solidariteit met de mijnwerkers.

frank, een van de besparingsmaatregelen van de regering Tindemans die uittekt. Bovenop de maatregel zou ook een vermindering van de studiebeurzen komen en een blokkering van de gelden voor de sociale sektor. De demokratisering van het onderwijs wordt, omwille van besparingsoverwegingen, terzijde geschoven. De protesten duurden voort tot 1979.

Begin '81 worden de ASR-lokalen bezet door het NSV, het KVHV en het CDS. De zogenaamd linkse studentenbeweging blijkt voor deze verenigingen een doorn in het oog. Zij eisen een verklaring voor de 'ondemocratische werking' van de ASR en 'zij begrijpen niet dat de ASR zich buiten elk partijbelang wenst te houden', aldus de Veto-berichtgeving uit die tijd.

Vanaf '83 staat de Algemene Studentenraad, door een verandering van het politieke klimaat in bepaalde kringen op springen. Een aantal kringen uitent kritiek op de volgens hen te linkse studentenoverkoepeling. Ekonomika, VRG en Romania stapten na heel wat diskussies uit de koepel. Enige tijd later volgen ook Eoos, de Muziekhistorische Kring, Kanonika en Apollonia. Zij uitent vooral formele kritiek op de ASR, met de uiteindelijke bedoeling om inhoudelijke veranderingen te bewerkstelligen. Zo pleiten de zeven voor een zesde superraad, die boven de andere Raden zou

staan. Deze Raad zou controle moeten uitoefenen op de andere Raden, en dus eventueel *korrekities* uitvoeren, bijvoorbeeld wanneer een Raad te politiek geëngageerd zou zijn.

Wanneer deze kringen geen meerderheid achter zich krijgen, scheiden ze zich af van de ASR en richten een nieuwe, parallelle overkoepeling op: de Kring Unie Leuven (Kru). Het ultieme doel was om naast de links, politiek geëngageerde ASR een 'neutrale' koepel op te zetten. Dat een neutrale, a-politieke koepel onmogelijk is, wordt al snel duidelijk. De Kru uit in zijn blad Faze vooral negatieve kritiek op alles wat progressief is. Zo valt te lezen in een redaktioneel in de Faze 5 van 1984-1985: "Moet een studentenorganisatie, een overkoepelend orgaan dat via de kringen de studenten zou moeten representeren, heel zijn inhoudelijke werking op zoïets als demokratisering gaan baseren? Het lijkt me onwaarschijnlijk. Demokratisering is een van de vele facetten van ons leven in Leuven. Maar wie is nog bereid zich door verre idealen te laten begeesteren?"

Hiermee wordt een fundamentele diskussie opgerakeld binnen de studentenbeweging: representativiteit versus inhoudelijke werking. Kru eist volledige representativiteit, met standpunten waarin alle studenten zich kunnen herkennen. ASR wil een voortrekkersrol met inhoudelijke nota's omtrent de demokratisering van het onderwijs. Deze inhoudelijke werking moet door de vrijgestelden voorbereid worden, vervolgens moeten de standpunten dan door de kringafgevaardigden naar de basis doorgevoerd worden om zo inzicht in de problema-

tiek te krijgen en de standpunten te bekrachtigen.

Vanaf '85 komen er gestaag verzoeningspogingen op gang. De Kru sterft een gewisse dood. Vanaf '86 treden alle kringen (behalve Ekonomika, dat pas later opnieuw bij de studentenoverkoepeling komt) na veel gebakkelei toe tot de nieuwe koepel: de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie (Loko). De naam ASR werd door velen verbonden met het recente verleden. Vandaar dat geopteerd werd voor een nieuwe naam. Loko ontstond op 6 november 1986.

Het werkingsprincipe van Loko is (op enkele uitzonderingen na), net zoals dat bij ASR was, één kring, één stem. Later wordt hierin verandering gebracht en krijgen de grote kringen, mits aan een aantal voorwaarden voldaan wordt, twee stemmen. De inhoudelijke werking wordt voorbereid door vrijgestelden, dit zijn halftijds werkkrachten. Een verschil met ASR is de mogelijkheid om een Open Algemene Vergadering (OAV) bij elkaar te roepen. Wanneer er grote problemen zijn, kan een derde van de kringen zo'n OAV bij elkaar roepen.

De nieuwe koepel kan direct met akties starten. In 1986 komen er immers de ondertussen in het studentenmilieu beruchte Sint-Annabesparingen. Deze besparingen betekenen globaal een halvering van de gelden van de sociale sektor. De leuze 'demokratisering van het onderwijs' is in deze dagen dan ook niet uit de lucht. Ondanks een massale mobilisatie, in zowat alle Belgische universiteitssteden, werden de besparingen doorgevoerd.

Tijdens het academiejaar '87-'88 lopen de spanningen in Loko weermom hoog op. Er wordt aktie gevoerd tegen het eredoktoraat van André Leyeysen, omwille van diens banden met de Zuid-Afrikaanse apartheidstaat. Sociale Raad en Veto geven alternatieve eredoktoraten, 'Gouden Buizen', aan vakbondsmilitant Jan Grauwels en aan de Aktueelploeg. Rond deze kwestie ontstaat danige beroering wanneer Kringraad zijn ekkuses aanbiedt voor het protest tegen Leyeysen.

Steeds meer wordt ook het principe van het konstruktieve medebeheer gehuldigd. De studentenvertegenwoordigers gaan voor een groot deel mee met de academische overheid en hopen op die manier *goodwill* voor de studentenstandpunten te creëren. Deze kenmerkende draai toont ook andere veranderingen die zich binnen Loko voordoen. Waar vroeger de vrijgestelden vooral de inhoudelijke werking ondersteunden, wordt hun aandacht hoe langer hoe meer op praktische ondersteuning gericht. Ook de voortrekkersrol van Loko komt daarmee op de helling. Representativiteit en formalisme steken weer de kop op.

Zonder commentaar

(foto archief)

De principes van Loko

Van beweging naar vakbond

De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (afgekort Loko) is een 'programmabeweging': haar statuten beginnen met een principiële verklaring waar de opeenvolgende generaties studenten trouw proberen aan te blijven. Loko streeft naar de 'demokratisering van het onderwijs'. Wat achtergrond bij een nog steeds actuele - maar momenteel niet goed in de markt liggende - eis voor maatschappelijke verandering.

Dat onderwijs een sleutelrol speelt in de inrichting van het maatschappelijke systeem, hoeft geen betoog. Op de verschillende niveaus van het onderwijs worden kennis en vaardigheden gestructureerd en doorgegeven. Welke kennis en vaardigheden dat zijn en welke waarde eraan verbonden is, wordt bepaald door de heersende ideologie - zowel op politiek, economisch als cultureel vlak. Wie het onderwijs doorloopt, wordt dus 'gesocialiseerd', ingepast in het leven-nade-school. Hoe meer onderwijs iemand kan genieten, hoe meer kennis, vaardigheden, sociale contacten en prestige hij verzamelt en dus hoe meer kans hij maakt op sociale promotie en op een volwaardige economische functie.

Vanuit het besef van het kapitaal belang van het onderwijs, groeit in de loop van vorige en deze eeuw de overtuiging dat iedereen toegang moet krijgen tot het onderwijs. Deze overtuiging komt niet alleen voort uit een rechtvaardigheidsgevoel, maar vaak ook uit een bekommernis voor het kweken van de juiste arbeidskrachten voor de economie. Beide motieven zijn tot op heden duidelijk aanwezig bij degenen die pleiten voor een demokratisering van het onderwijs.

Het pleidooi van de studentenbeweging voor demokratisering heeft tot

nader orde altijd een sociale en niet een economische motivatie gehad. Maar binnen die sociale bekommernis leven verschillende opvattingen naast elkaar. Traditioneel worden die varianten ingedeeld in drie basisopvattingen over kanselijkheid: de conservatieve, de liberale en de egalitaire. Na elkaar ontstaan in de tijd als reactie op bestaande opvattingen, gaan ze stuk voor stuk verder kwa radikaliteit. De conservatieve opvatting pleit in feite niet voor demokratisering: elke mens wordt geboren met een zekere intelligentie, die erfelijk en klassegebonden is, en komt dan ook vanzelf terecht in het onderwijs dat specifiek is voor zijn klasse. Voor de uitdagingen die dan toch hogerop zouden kunnen geraken, moeten geen speciale hulpmiddelen worden ingebouwd. Deze opvatting vindt men nagenoeg niet terug in de recente geschiedenis van de studentenbeweging.

Radikaal

De liberale opvatting gaat ervan uit dat iedereen met een bepaalde intelligentie geboren wordt en dat de samenleving er moet voor zorgen dat hij of zij die vrij kan ontwikkelen. Via 'objectieve' tests moet men bepalen wie op welk onderwijsniveau wordt toegelaten. Voor degenen die de economische, sociale of geografische drempels ondervinden, moeten er hulpmiddelen ingebouwd worden. Voorbeelden hiervan zijn studiebeurzen, studentenrestaurants, universitaire residenties, diensten voor studieadvies, enzovoort. Die worden vanaf de jaren '50 uitgebouwd voor het universitaire onderwijs.

Naar het einde van de jaren '60 groeit echter het besef dat deze hulpmiddelen niet het verhoopte effect hebben. Bovendien blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat in de 'objectieve' tests steeds invloeden van het sociaal milieu binnensluipen. Een nieuwe, de zogenaamd

mildert aldus de sociale spanningen.

De radicale opstelling van de Algemene Studentenraad, de voorganger van Loko, bleef aanwezig tot in de laatste jaren van haar bestaan, halverwege de jaren '80. Na de perikelen rond de splitsing in twee studentenkeopels (zie artikel over geschiedenis van Loko), vinden we in de statuten van de nieuwe koepel dezelfde brede interesse, al wordt er niet meer expliciet gesproken over een algemene maatschappelijke verandering: "Binnen de nieuwe koepel moet principieel alles bespreekbaar zijn. Onder 'alles' wordt verstaan het geheel van maatschappelijke problemen (...)" Het breed maatschappelijke engagement zal nog een aantal jaren blijven doorleven, maar dooft meer en meer uit naar het einde van de jaren '80.

Bij een aantal kringafgevaardigden en bij verantwoordelijken van de raden groeit de overtuiging dat de studentenkeopel haar handen moet afhouden van wat ze noemen 'politiek'. Deze groeiende a-politieke opstelling kwam vorig academisch jaar nog herhaaldelijk tot uiting, onder andere in discussies rond de anti-racisme-betogingen in Leuven. De studentenbeweging toonde zich hier bijna ongeëstigerd dan de vakbonden, die zich wel engageerden binnen de anti-racisembeweging. Binnen Loko krijgt de opvatting dat men enkel voor specifieke universitaire aangelegenheden nog aan politiek mag doen, steeds meer werkklank.

Het aktierrein van Loko beperkte zich dus de laatste jaren tot de demokratisering van het universitaire onderwijs. Dat men zich enkel met de universiteit zelf bezighoudt, is een oud zeer: de studentenbeweging heeft zich in de

laatste decennia kwasi nooit gemengd in debatten over de hervorming van lager en middelbaar onderwijs, zoals bijvoorbeeld het VSO-debat. In het protest tegen het dekreet Coens en bij de oprichting van een Vlaamse studentenkeopel bleek de afgelopen jaren dat ook de interesse voor het hoger onderwijs buiten de universiteit bij velen ver zoek is.

Bovendien heeft er eigenlijk ook een fokusverandering plaatsgevonden op het terrein van de externe demokratisering worden de inspanningen beperkt tot het wegwerken van financiële drempels - men werkt rond studiebeurzen, inschrijvingsgeld, maaltijd- en huishoudingsprijzen - en tot akties tegen numerus clausus - al stelde Medika vorig jaar zelfs dit aktierrein ter discussie. De problematiek van de socio-kulturele drempels werd terzijde geschoven.

Fokus

Op het vlak van de interne demokratisering is de studentenbeweging vooral aktief in het uitbouwen van een demokratische structuur, met inspraak voor alle belanghebbende partijen. Zo probeert ze bijvoorbeeld ook op Vlaams niveau een vinger in de pap te krijgen. De onderwijsinhoud krijgt veel minder aandacht, en althans niet in de betekenis die er oorspronkelijk aan gegeven werd. Als er over programma's en vakinhouden gepraat wordt, is het steeds in termen van 'kwaliteit': de bestaande inhoud moet bewaard blijven, maar didaktischer gepresenteerd en tot essentie herleid worden. Inhoudelijke demokratisering impliceert echter niet een verandering van vakinhouden als blijkt dat er een ideologie achter steekt die maatschappelijke ongelijkheden in stand houdt. Dergelijke ideologiekritische analyse van universitaire programma's is echter moeilijk te verzoenen met een studentenbeweging die ertoe neigt om zich a-politiek op te stellen. Of hoe een 'beweging' steeds verder evolueert tot een 'vakbond', die niet langer het systeem in vraag stelt, maar zich toelegt op het aanbrengen van correcties - en dus indirect het systeem verder versterkt.

Pieter De Grysse

Isol is meer dan een bar

Integratie primair

Binnen Loko bestaat er een speciale raad voor buitenlandse studenten, de Internationale Studenten Organisatie Leuven, kortweg ISOL. Isol tracht de buitenlandse studenten te integreren in het Leuvense milieu door kulturele en ontspanningsactiviteiten te organiseren.

De basis van de organisatie zijn de nationale groepen die telkens gevormd worden door een minimum van zeven mensen van dezelfde nationaliteit of tien mensen van een regio. Zij sturen verantwoordelijken die hun belangen verdedigen naar het Executive Committee. Dit Executive Committee wordt elk jaar door de buitenlandse studenten verkozen. De leden van het Executive Committee komen uit vijf verschillende landen en drie verschillende continenten. Dit jaar is de president, Crispino Ochieng, een Keniaan. Bovendien is er voor het eerst sinds jaren ook een Belg, Mark Quanten, lid van het Committee.

De president en de sekretaris zijn automatisch lid van de Isvl waarvan de directeur Internationale relaties, de directeur van Home Vesalius, en de sekretaris van de Raad voor Studenten-

voorzieningen, zetelen. Zij komen bijeen om oplossingen voor de sociale en kulturele problemen van de buitenlandse studenten te zoeken. Daarvoor is een nauw contact tussen buitenlanders en Belgen essentieel. Bij Isol gebeurt dit via de nieuwsbrief die men tegen een ledenprijs van 100 fr maandelijks kan ontvangen en waarin alle activiteiten aangekondigd worden. Elke ingeschreven student kan lid worden, zowel Belgen als buitenlanders.

Etentjes

De activiteiten hebben als hoofddoel de integratie van de buitenlandse studenten. Terwijl de vrijgestelde door Loko betaald wordt, ontvangt Isol elke maand 15.000 fr. van het Abos om het kantoor open te houden en om activiteiten te organiseren. Isol organiseert niet alleen dagreizen, ook langere reizen in heel Europa staan op het programma. In Leuven zelf zijn er ook regelmatig tentoonstellingen, kulturele fuiven en internationale etentjes.

Isol heeft eveneens mensen nodig om Engelstaligen de Nederlandse taal bij te brengen zodat de taalbarrières afgebouwd kunnen worden. Isol heeft op dit moment vooral te kampen met een

Het Isol, waar Oostafrikanen de Belgische kafeekultuur ontdekken.

(foto Rob Stevens)

gebrek aan medewerkers en stabiliteit: de meeste buitenlanders verblijven maar korte tijd in België en volgen zeer intensieve programma's zodat hen maar weinig tijd rest voor ekstra-kurrikulair activiteiten.

Momenteel houden de verantwoordelijken zich intensief bezig met de herstructurering van de bar. Er is al een plan waarin grootschalige verbeteringen voorgesteld worden, zoals de vernieuwing van het meubilair en de verkleining van de vensters om het zwembad effect weg te werken. Het haardvuur zou dan het middelpunt vormen zodat de algemene sfeer van het centrum gezelliger zou worden. Er werd ook een speciaal zomerterras aangevraagd. Het val ech-

ter nog af te wachten welke voorstellen op de Raad voor Studentenvoorzieningen goedgekeurd zullen worden.

Ondertussen willen de verantwoordelijken van Isol het beheer van de bar intensiever aanpakken. Ook hier wordt de medewerking van Belgen gevraagd omdat de buitenlanders meestal niet uit een kafeekultuur zoals de onze komen. Zo zijn ze van plan om kleinere werkgroepjes op te richten die zich dan met een specifiek aspect van het centrum bezig houden.

Het kafee mag men dan ook niet meer in eerste instantie als een 'bar' beschouwen, maar als een 'centrum' dat Isol de ruimte biedt om activiteiten te organiseren. Zo willen de verantwoordelijken

van Isol de ambassades van de vertegenwoordigde studenten uitnodigen om elk om beurt een aantal activiteiten in het centrum te organiseren. Deze activiteiten zouden dan vooral via de nationale groepen georganiseerd worden.

Oostafrikaans

Er wordt op dit moment ook nagedacht over structurele veranderingen om tot betere integratie te komen. Het zou misschien praktischer zijn om met interessegroepen te werken, zoals dat bij Kringraad en Sociale Raad ook gebeurt, waar elke fakulteit een vertegenwoordiger stuurt. Momenteel worden er in Isol vooral nationale belangen vertegenwoordigd en de stap naar het internationalisme wordt niet echt door dit systeem bevorderd. Zo organiseert de Chinese associatie al sinds jaren niets meer in het centrum omdat zij eisen dat er op hun activiteiten alleen Chinese tappers werken. Ook worden de Ethiopiërs niet op de Oostafrikaanse Associatie uitgenodigd omwille van de plaatselijke politiek, terwijl de Nigariënen hun vergaderingen in de Ibo-taal houden.

Als er met fakulteiten zou gewerkt worden, zou de barrière voor de Belgische student ook kleiner worden om samen met buitenlanders in hun fakulteit iets te organiseren. De samenwerking met de universiteit en andere kringen zou vereenvoudigd worden. Het systeem van Isol zou beter in de algemene structuur van Loko passen en de ganse organisatie meer in de studentenwereld integreren.

Sylvie Cleymans

Wie interesse heeft, kan met Isol contact opnemen via zijn vrijgestelde, Carol Geraarts, elke werkdag van 14 tot 17 uur, Vesaliusstraat 34, Home Vesalius.

Sociale Raad

Wie doet het huishouden?

Elk jaar schrikken de nieuwe studenten in Leuven wat meer van het prijskaartje dat aan studeren plakt. De inschrijvingsgelden, de huisvesting, de cursussen en het eten worden steeds duurder. De sociale sektor aan de universiteiten draait ondertussen op een laag pitje. De studiebeurzen worden bijvoorbeeld niet geïndexseerd. Sinds de besparingen in het onderwijs uit 1986 wordt er dan ook geregeld gewaagd over de *verziende* sociale sektor. Wie hierdoor niet ontmoedigd raakt, stapt in Leuven achter het banier van Sociale Raad.

Sociale Raad (Sora) wordt gevormd door afgevaardigden van de verschillende Leuvense fakulteitskringen. Daarnaast zetten ook nogal wat geïnteresseerden en enkele studenten uit de Leuvense hogescholen zich in voor deze geleding van Loko. Om de twee weken komen ze samen op een algemene vergadering om de standpunten te bepalen die door hun vertegenwoordigers in de beheersorganen van de sociale sektor zullen ingebracht worden. Sora zetelt immers in de Raad voor Studentenvoorzieningen, die onder andere de residenties, studieadvies en de medische diensten voor studenten beheert, in de Raad van Beheer van Alma, het (goedkope) studentenrestaurant, en in de Raad van Beheer van Acco, vanwaar de meeste cursussen komen. Naast deze medebeheersfunctie in de sociale sektor, vervult Sora ook een voortrekkersrol. Als de aandacht voor de democratisering van het hoger onderwijs op de ministeries, de universiteitslokalen en in de Vlaamse huiskamers wat verslapt, worden er op Sora nota's geschreven en betogingen voorbereid.

Voor de ondersteuning van de inhoudelijke werking van Sociale Raad wordt er sinds jaar en dag beroep gedaan op

werkgroepen. In het verleden waren werkgroepen actief rond huisvesting, jobstudenten, studiefinanciering, vrouw & universiteit ... De meest succesvolle werkgroep van de afgelopen jaren is ongetwijfeld de werkgroep Anti-Racisme waaruit STeR (Studenten Tegen Racisme) voortvloeide. STeR werd in het academiejaar '89 opgericht en wil een pluralistisch-democratische beweging zijn die de studenten, docenten en professoren sensibiliseren en activeren tegen het racisme en voor een multiculturele samenleving.

STeR

STeR organiseerde verleden jaar onder andere een debat rond concentratiescholen, toonde enkele multiculturele films, ging een migrantencentrum in Molenbeek bezoeken en nodigde iemand uit van de anti-racismebeweging in Frankrijk. Volgend jaar krijgt STeR bovendien een sekretariaatslokaal in Huize Ibrahim, het migrantencentrum van Leuven, waardoor de contacten met andere culturen ongetwijfeld nog een stuk intenser zullen worden.

Tijdens het academiejaar dat nu ingaat, zal het 25 jaar geleden zijn dat de

studenten in de maand mei de cursussen naast zich lieten liggen en bewapend met pamfletten en molotovcocktails de hermetische burch, die de unief toen was, bestormden. Het ideaal was de interne en externe democratisering van de universiteit. Intern door medebeheer van studenten in de belangrijkste bestuursorganen, extern door de financiële en socio-kulturele drempels tot de universiteit te verlagen (weg te werken). De studentenbeweging die uit Mei '68 groeide, heeft hoogdagen gekend en zag een aantal van haar ideale werkelijkheid worden.

Volgens sommigen zijn die jaren nu voorbij. De economische crisis heeft een ravage in het utopisme van de studenten aangericht. De overheidsschuld zet een domper op alle pogingen om de maatschappelijke structuren democratischer te maken. Daarbij komt nog dat de studenten sinds de toenemende werkloosheid en de hoge eisen op de arbeidsmarkt sinds het einde van de

jaren zeventig vooral wakker liggen van hun eigen diploma.

Door dat alles zit Sociale Raad in een bijzonder moeilijke positie. Toch zijn er tekenen aan de wand die op een verandering in de mentaliteit wijzen - vorig jaar verklaarden nogal wat nieuwe mensen zich bereid om zich in te zetten voor het medebeheer in de sociale sektor, en ook rond de milieu- en racisme-problematiek wordt steeds meer actie gevoerd. Tegelijk is het belang van Sociale Raad zelden groter geweest. De ontwikkelingen van de voorbije jaren (het stijgende inschrijvingsgeld, duurdere sociale voorzieningen, niet-indexeren van de studiebeurzen) en de plannen die momenteel gesmeed worden door sommigen in de Vlaamse Interuniversitaire Raad (afschaffen van de kollektieve sociale voorzieningen) wijzen steeds meer in de Amerikaanse richting. Een systeem van studietoelagen is in België niet langer ondenkbaar, het wordt zelfs verdedigd door de Leuvense

professor en PVV-senator De Grauwe. Dat zou dan een terugkeer betekenen naar de situatie van vóór 1960, toen bij koninklijk besluit beslist werd dat het universitair onderwijs voor iedereen met de nodige intellectuele capaciteiten financieel toegankelijk moest gemaakt worden.

Proberen

Sinds 1986, toe bij de Sint-Annabesparingen van de toenmalige Rooms-blauwe regering de overheids subsidies voor de sociale sektor zowat gehalveerd werden, werkt Sora met wisselend succes in een steeds moeilijker wordende situatie. Op de Raad voor Studentenvoorzieningen wordt vruchteloos geprotesteerd tegen het inschrijvingsgeld, vooral tegen het gebruik van een deel hiervan voor de sociale sektor. Wat de universitaire residenties betreft, kan Sora trachten te beletten dat de huurprijzen te sterk stijgen. Het grootste succes van Sora op de kamermarkt was de geslaagde actie tegen de verhoging van de kamertaks van 1.500 naar 3.000 fr.

Verder vormt Sora een brug tussen studenten en kotbazen met de kofschies, waarop studenten klachten over hun kot kunnen schrijven. Tegenover de dolle kamerprijzen staat Sora zo goed als machteloos. Die kunnen enkel ingedijkt worden door een groter wordend kamerbaanbod.

Barrikade

Op Alma en Acco is de situatie niet veel beter. De vertegenwoordigers van Sora worden er gekonfronteerd met de harde economische realiteit. Elk jaar proberen ze de schade van de prijsverhogingen te beperken en meestal wordt er een compromis bereikt. Binnen Sora leeft echter het gevoel dat de situatie onhoudbaar wordt. Nadat de prijzen in Alma meer dan tien jaar gestegen waren, gemiddeld ver boven de stijging van de index, vonden de studentenvertegenwoordigers in de RvB van Alma het welletjes en stapten het afgelopen jaar uit protest een tijdje uit het bestuur van Alma. Bij Acco zagen de vertegenwoordigers van Sora zich verplicht om puur bedrijfsseconomische redenen in te stemmen met een drastische prijsverhoging van het aandeel en een compromis over de verhoging van de kursusbilddrijs.

Het is bijgevolg hoog tijd om aan de alarmbel te trekken, en de afgang van de democratisering een halt toe te roepen. Iedereen die zich wil inzetten in het toegankelijk maken van het hoger onderwijs is daarom welkom op Sociale Raad. Wie geïnteresseerd is in het beleid dat op Sociale Raad gevoerd wordt, kan bij ons terecht in de 's Meiersstraat 5 of bij de preses of de sociaal afgevaardigde van de fakulteitskring.

Koen Hendrickx
Pieter Vandekerckhove

Sportief studeren in Leuven

De 24-uren van Sportraad

Waarschijnlijk heb je je Leuvense vrienden al horen praten over de 24-ur durende aflossingskoers, de beroemde 24-urenloop. Of heb je al iets gelezen over de sfeer bij de aankomst van de marathonlopers in de nokvolle sporthal van het 'Sportkot'. Misschien zie je jezelf dit jaar nog over autowrakken kruipen, laat je je voortduwen in een winkelkarretje naar de top van Gasthuisberg of trek je samen met een bende buitenlandse gaststudenten mee op veroveringstocht door Leuven tijdens het Internationaal Studenten Sporttoernooi (Lisst).

Deze opsomming om je warm te maken voor de activiteiten die Sportraad tijdens het nieuwe academiejaar weerom op poten zal zetten. Sportraad, in de wandelgangen Spora, is een vzw die het voorbije jaar haar vijftiendste jaar vierde. Sportraad poogt een massa mensen aan het sporten te krijgen en hun energie te laten uitgaan, soms zelfs zonder dat ze het zelf beseffen. De vorige jaren slaagde Sportraad hierin met overweldigend succes. Ook minder bekende sporten, denk maar aan klimmen, pistoolschieten, schermen of kayakken kwamen hierbij aan bod.

De meeste van de sportactiviteiten gaan door op het Sportkot, vandaar dat Sportraad hier vaak mee verward wordt. Sportraad is echter niet hetzelfde als het Sportkot. Op het Sportkot krijgen de studenten lichamelijke opvoeding (de Sportkotters) hun opleiding. Ook verandering tussen Sportraad en het Sportkomitee, dat een uitgebreide reeks sporttakken aanbiedt, gebeurt wel vaker.

Het ultieme doel van Sportraad is

sport aanbieden in combinatie met ambiance. Ook diegenen die van zichzelf vinden dat ze op sportgebied tot niets in staat zijn of die gewoon te lui zijn, probeert Sportraad met een gevarieerd programma aan te spreken. Belangrijk hierbij is dat de nadruk op prestatie wat naar de achtergrond verschoven wordt. "Het is de bedoeling om op zodanige wijze sport te brengen, dat niemand merkt dat hij zomaar voor het amusemment een serieuze fysieke inspanning levert", aldus een Sportraadmedewerker.

Verder zorgt Sportraad ook nog voor een uitleendienst voor sportruities, voor een kwistaks-verhuur, en voor de financiering van kringactiviteiten en duurdere sporten om zo sport democratischer te maken. Tenslotte behartigt Sportraad ook de belangen van de Leuvense student op gebied van sport en sportinfrastructuur.

Sportraad is, naast bijvoorbeeld Kultuurraad en Sociale Raad een van de geledingen van de Leuvense Overkoepel-

lende Kringorganisatie (Loko). Alle studenten van de KU Leuven zijn per definitie lid van Sportraad. Het zou echter niet eenvoudig zijn om met zijn 25.000 rond de tafel te gaan zitten. Vandaar dat er gewerkt wordt met afgevaardigden vanuit de fakulteitskringen en de peda's. Die kringvertegenwoordigers bepalen samen met een aantal losse medewerkers, twee halfjijds betaalde vrijwilligers, een voorzitter en een ondervoorzitter het beleid op de Algemene Vergadering (AV).

Een hardnekkig misverstand blijft de link tussen Sportraad, sportkotters en sportievelingen. Deze drie korreleren slechts in beperkte mate. Je hoeft met andere woorden geen sportstudent, laat staan uitermate sportief te zijn, om mee sportactiviteiten te organiseren. Vandaar dat iedereen hartelijk welkom is op de AV maandagavond. Hier wordt kort maar krachtig vergaderd. De organisatie van de activiteiten wordt er volledig uitgewerkt, de verantwoordelijkheden worden verdeeld en kringstandpunten of nieuwe initiatieven komen er aan bod.

Wat staat er dan voor volgend jaar zoal op het programma? Het startschot wordt gegeven op woensdag 7 oktober. In het Sportkot wordt dan een Sportthapening georganiseerd met als doel studenten te laten kennismaken met de verschillende sporten die aan de KU Leuven kunnen beoefend worden. Deze sportthapening wordt georganiseerd in samenwerking met het sportkomitee en is opgevat als een soort openpeurdag waar je kan bekijken wat het Universitair Sportcentrum zoal te bieden heeft.

De spits der grote klassiekers zal afgebeten worden door de 24-urenloop in het Universitair Sportcentrum op 20 en 21 oktober. Elk jaar opnieuw strijden hier 30 ploegen op de meest onbetamelijke uren voor de eer en het grootste aantal rondjes. Op de 24-urenloop worden rondjes voor de kring of de peda gelopen, maar vooral gigantische hoe-

veelheden chokomelk, bier, warme wijn en pannekoeken soldaat gemaakt.

Op dinsdag 10 november zal voor de vijftiendste keer de studentenmarathon Antwerpen-Mechelen-Leuven plaatsvinden. Lopen en stappen is mogelijk over 42 of 21 kilometer. De kwartmaraton kan enkel gelopen worden. De stappers hebben het voorrecht om stootkannen en andere attributen mee te zeulen. Voetverzorgers en masseurs zullen in elk geval aanwezig zijn.

Nauwelijks veertien dagen later, op 26 november, zal de vernieuwde editie van de Gasthuisbergtoer voor vuurwerk zorgen. Deze hindernissenloop blijft voor spektakel zorgen. In ploegjes van drie kan de 'hoogste heuvel van Leuven' bestormd worden en kan gepoogd worden om als snelste de inkomhal van Gasthuisberg te bezetten. Op woensdag 9 december zal Sportraad dan uitpakken met de derde editie van Sport zonder Grenzen. In dit ludiek en sportief evenement kunnen de Leuvense kringen elkaar bekampen.

Van maandag 22 tot vrijdag 27 februari is er het jaarlijkse Europese Lisst-avontuur. Gedurende één week kunnen studenten van verschillende nationaliteiten elkaar bekampen in minstens drie sporttakken: voetbal, volleybal en basketbal. Ook Leuvense ploegen kunnen deelnemen via hun fakulteitskring. Andere activiteiten zoals een badmintontoernooi, Interfakultaire Bekkercompetities worden pas later bekend gemaakt via de sportverantwoordelijke van de verschillende kringen.

Pascal Van Loo

Al wie wil meewerken aan een van de sportklassiekers kan terecht op de Ter-
vuurvest 101, in Heverlee, telef. 20.62.03. De eerste AV van Sportraad, waarop zowat 70 nieuwelingen verwacht worden, gaat door op woensdag 30 september.

Onderwijsproblematieken

“Engagement student blijft”

Kringraad is de geleding van Loko die zich voornamelijk met onderwijsproblemen bezighoudt. De Raad is bovendien het forum voor de coördinatie tussen de fakulteitskringen. Op Europees nivo is deze studentengeleding lid van diverse internationale studentenorganisaties.

Kringraad kan opgedeeld worden in een drietal nivo's van werking: het voorbereidend werk, de besluitvorming en het naar buiten brengen van de standpunten. Het voorbereidend werk is vooral denkwerk, daartoe werden vorig academiejaar een aantal werkgroepen opgericht.

In deze werkgroepen werd onder andere gewerkt rond een onderwijsdossier, dat als bedoeling heeft een aantal kwaliteiten van elke prof te screenen. Tot hiertoe werden profven te veel beoordeeld op basis van hun wetenschappelijke activiteiten en te weinig op basis van hun manier van lesgeven. Een andere werkgroep heeft zich over de dreiging van het semesterexamensysteem gebogen.

Daarnaast is er ook gepoogd de studentenorganisatie in een breder geheel te plaatsen. De relatie tussen universiteit en maatschappij werd, samen met een aantal mensen uit de andere geledingen van Loko, in een werkgroep uitgespit. De laatste jaren dreigt men het doel immers wat uit het oog te verliezen. De democratisering van het onderwijs krijgt al te vaak, door bijvoorbeeld een aantal maatschappelijke veranderingen, een nieuwe invulling. Vorig jaar is er ook gestart met de evaluatie van het Plan Dillemans, het grote rationalisatieplan. Bij de evaluatie ervan krijgen de studenten een belangrijke rol toebedeeld.

Nadat er voorstellen uitgedacht zijn in deze werkgroepen, moeten er standpunten geformuleerd worden. Dit gebeurt op de Algemene Vergadering, waar alle kringvertegenwoordigers samen komen.

Eenmaal dat een standpunt bekend is, moet dit ook naar buiten gebracht worden. Dit kan via de pers of via de vertegenwoordiging in de verschillende organen, zoals bijvoorbeeld op Akademische Raad. Dit jaar kregen de studenten ook zitting in enkele commissies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (de Vliir), waar de rektoren van de Vlaamse universiteiten zetelen, en ook in de Vlaamse Onderwijsraad (de Vlor). Deze nieuwe vertegenwoordiging wordt natuurlijk besproken met de studenten van andere Vlaamse universiteiten. Dit jaar heeft Loko dan ook veel werk verricht om een Vlaamse studentenkoepel, de Vlaamse UniversiteitsStudenten (de Vlus), op te richten.

Om de werking van Kringraad verder toe te lichten had Veto een gesprek met de eks-voorzitter Luc Christiaensen (voorzitter '91-'92) en kersvers voorzitter Pascal Mareels (voorzitter '92-'93). De eerste vraag is voor Pascal.

Hedendaags

Veto: *Je hebt nu al een paar jaar Kringraad achter de rug, heb je al een idee van welke akcenten je als nieuwe voorzitter gaat leggen?*

Mareels: «Ik blik zeer tevreden terug op het voorbije jaar. We zullen een aantal zaken die opgestart zijn, proberen af te werken. Vele topics zijn niet een zaak van één jaar, maar lopen over verschillende jaren. Met een nieuwe ploeg is het logisch dat er wat andere prioriteiten zijn. Eén van die prioriteiten is de link naar de studentenmassa verbeteren. Daar werd al veel werk rond verricht,

maar we voelen aan dat dit meer aandacht moet krijgen. Verder gaan we ons blijven werken aan de evaluatie van het plan Dillemans en het onderwijsdossier. De studenten hebben hierin immers veel inspraak. Wij zullen zeer kritisch de evaluaties die door de universiteit gemaakt zijn, volgen. Wanneer onze evaluatie klaar is, kunnen we de beiden met elkaar confronteren.»

Veto: *Een van je aandachtspunten was de relatie met de studenten verbeteren. Maar is dat nog mogelijk? De hedendaagse student wordt wel eens een gebrek aan engagement verweten.*

Mareels: «Ik denk wel dat we nog mensen kunnen engageren. We hebben dit jaar heel wat gerealiseerd. Een hele boel mensen hebben daar aan meegewerkt.»

Veto: *Maar je kan toch niet ontkennen dat er een zekere desinteresse bestaat bij de modale student voor wat er in de studentenbeweging gebeurt?*

Mareels: «We moeten wat er in het verleden in de studentenbeweging gebeurde niet overdrijven: men refereert graag naar mei '68 toen iedereen op straat kwam. Wij hebben ook onze topdagen waarop de grote massa op straat kwam. In '68 werd de kern van de zaak evenzeer behartigd door een zeer kleine minderheid.»

Christiaensen: «Het is inderdaad zo dat een kleine groep mensen de zaak behartigt. Zij wordt wel gedragen door een grote massa. Door de manier waarop beslissingen genomen worden in Kringraad wordt de representativiteit gegarandeerd. Wij werken getrap, elke kring vaardigt mensen af naar de raden, waar de discussie gevoerd wordt. Die mensen voeren dan op hun beurt de discussie binnen hun kring. Je kan niet stellen dat

“Een kleine groep gedragen door een grote massa” (foto Karel De Weerd)

de interesse en het engagement gedaald is: kijk maar naar Student Aid, 11.11.11, ...»

Mareels: «De student is nog wel geëngageerd. Er is soms een probleem van identifikatie: we moeten werken aan onze naambekendheid, laten weten wat we hier doen.»

Veto: *Kringraad heeft vertegenwoordigers op alle nivo's: zowel binnen de universiteit, bijvoorbeeld op Akademi-*

sche Raad, als buiten de universiteit, zoals in de Vliir en de Vlor. Hoe verloopt de relatie met die organisaties?

Christiaensen: «Elke organisatie die maatschappelijk geëngageerd is, doet aan politiek. Kringraad dus ook, er is daar niks verkeerd aan. Wij laten ons niet in met partijpolitiek, maar wij hebben wel een duidelijk maatschappelijk engagement. De politieke lijn die we de laatste jaren volgen is deze van constructief medebeheer: we gaan niet onmiddellijk dwars liggen. Eerst moet je proberen een dialoog te voeren, de standpunten bij elkaar leggen. Pas als er essentiële principes geraakt worden, moeten er andere middelen gebruikt worden: wettelijke middelen (bijvoorbeeld betogingen) of andere middelen. Zonder aan terrorisme te doen natuurlijk. De studenten vormen een grote massa. Als zij op straat komen, kan er heel wat verwezenlijk worden. Met doortastendheid en vooral een gedegen kennis van dossiers kan men heel wat bereiken.»

Mareels: «We moeten inderdaad via een constructieve politiek werken. Deze moet echter gesteund worden door de dreiging van de harde methode. Anders is de constructieve aanpak maar slappe koffie.»

Veto: *Waarom engageren jullie je eigenlijk in de studentenbeweging? Er zijn in het Leuvense massa's andere, interessante bezigheden...*

Mareels: «Ik ben altijd actief geweest in de studentenbeweging. Eerst was ik financieel verantwoordelijke binnen het jaar. Dan werd ik medewerker in de kring, Kringraad is gewoon een stap verder in de evolutie. Eerst hield ik mij vooral met praktische dingen bezig, het controleren van geld, het organiseren van een td. Later kwam dan de interesse voor meer inhoudelijke zaken, voor het verdedigen van de studentenbelangen. Je begint ook te geloven in de organisatie en haar mogelijkheden. De inspanningen vind ik zeker de moeite waard.»

Christiaensen: «Ik denk dat men als student in zekere mate de verplichting heeft tot maatschappelijk engagement. Studenten zijn een belangrijke faktor in de maatschappij, onze taak is dan ook ruimer dan ons enkel bezig houden met onderwijsproblematiek.»

Kringwerking in Leuven

Je familie tijdens de studies

De basis van de studentenbeweging wordt gevormd door de kringen. Hun activiteitssituatie zit zich op verschillende nivo's. Elke studierichting, of desgevallend elke faculteit, kiest jaarlijks onder haar studenten een zogenaamd 'presidium'. Het gaat hier om entoesiastelingen die tijdens het academiejaar een drie-voudige taak vervullen: dienstverlening, ontspanning en inhoudelijke werking.

Wat betreft de dienstverlening zorgen de presidiumleden onder andere voor een cursus- en eventueel een boekenverkoop (het presidium koopt boeken in grote hoeveelheden aan waardoor de prijs verlaagd wordt), voor permanente tijdens de proefexamens van de eerstejaars en voor de eksamenschrijvingen. Belangrijk is ook dat sommige fakulteitskringen een eigen kursusdienst hebben opgezet. Bepaalde professoren hebben geen cursus en daarom stellen de kursusverantwoordelijken zelf een aantal syllabi samen, waardoor de prijs voor de studenten gedrukt kan worden.

Ook zeer belangrijk voor de nieuwe studenten zijn de onthaalnamiddagen, -dagen of zelfs -weekends, die door de verschillende presidia worden georganiseerd (meer informatie: zie kader). Bij het begin van het academiejaar maken de presidiumleden de nieuwelingen wegwijs in Leuven en meer bepaald in hun eigen faculteit. Het gaat hier meestal om zeer praktische aanwijzingen, zoals de plaats van de valven, de borden waar

allerlei berichten voor de studenten worden geafficheerd, de ligging van Acco, Alma en de eigen fakbar.

Naast deze dienstverlening, is ontspanning een belangrijk element in de werking van een kring. Niet alleen de fakbar biedt daartoe een mogelijkheid, het presidium organiseert regelmatig td's, kaas- en wijnavonden, Sinterklaasfeesten, en dergelijke. De 'grote kringen' organiseren ook enkele groots opgezette activiteiten. De Landbouwkring (LBK) gaat jaarlijks de muzikale toer op met het interfacultair songfestival. Ook Ekonomika situeert haar grootste activiteit in de muzikale sektor: de smartlappen-td lukt elk jaar opnieuw een massa studenten.

Toneel

Behalve deze activiteiten, is er in elke kring ook een cultuurverrijkend actief. Hun voornaamste activiteit bestaat uit het vertonen van een film, een video of het organiseren van een toneeluitstap. Bij een aantal kringen, zoals bijvoorbeeld Romania, Germania en Psychologie spelen de studenten zelf toneel. Onder andere VTK (de kring van Burgerlijk Ingenieurs), VRG (Rechten) en Medica steken een revue in mekaar, terwijl Ekonomika vorig jaar voor een primeur zorgden toen ze een musical ten tonele brachten. Ekskursies naar tentoonstellingen of andere bezienwaardigheden ontbreken meestal ook niet op de activiteitenkalender van de meeste kringen. Daarenboven nodigen de presidiumleden af en toe een gastspreek uit, die een bepaald aspect uit het studiedo-

mein of bredere maatschappelijke thema behandelt.

Nivo

Deze en nog veel meer activiteiten moeten uiteraard ook aan de studenten meedeeld worden. Bijna elke kring geeft daartoe een kringblad en/of een wekelijkse nieuwsbrief uit. De studenten Politieke en Sociale Wetenschappen geven bijvoorbeeld wekelijks hun infoblaadje *Polstok* uit. Deze publicaties worden volledig door en voor studenten gemaakt en dienen, behalve voor de bovengenoemde agendafunctie, ondermeer ook voor grappige en ludieke teksten, poëzie, interviews en verslagen van vergaderingen en uitstappen. Iedereen kan met zijn of haar literaire browsellen terecht bij het kringblad.

Wellicht de belangrijkste taak van een kring is de inhoudelijke werking. Via vertegenwoordiging in de beleidsorganen van het departement, de studierichting, de faculteit en de universiteit behartigen de verkozen studentenvoerwoordelijken voor onderwijs, sociaal, cultuur en sport de belangen van de studenten. Koncreet gebeurt dit op de Permanente Onderwijscommissies (POK) van elke richting. Samen met de professoren en assistenten vergaderen studenten over zaken die hen aanbelangen: eksamenregelingen, de ombudsdienst (deze zorgt voor de contacten tijdens de eksamens), de inhoud van vakken, hervormingen, profeksamens, voor-eksamens, teissen en andere problemen die met onderwijs te maken hebben.

Eén nivo hoger vindt men de faculteitsraden terug. Daarin zetelen profes-

soren, assistenten en studentenvertegenwoordigers van de verschillende studierichtingen. De faculteit Letteren en Wijsbegeerte bijvoorbeeld omvat de richtingen Romaanse, Germaanse, Geschiedenis, Klassieke, enzovoort.

Initiatief

Om dit alles te realiseren is enige organisatie vereist. Zoals reeds gezegd, wordt er na de Paasvakantie een presidiumploeg verkozen voor het academiejaar dat in september van start gaat. In de loop van dat academiejaar komen de presidiumleden samen in presidiumvergaderingen. Hierop zijn echter ook andere studenten van de studierichting welkom. Op die manier wordt een democratische werking gewaarborgd. Eigenlijk heeft de presidiumploeg een coördinatiefunctie. Zij leidt alles in de juiste banen. Op die vergaderingen worden allerlei beslissingen genomen in verband met de eigen activiteiten en de standpunten die op de POK's dienen ingenomen te worden. Er worden eveneens standpunten ingenomen over problematieken die aan bod zijn gekomen op Kringraad, Sociale Raad, Sportraad en Kultuurraad. Elke kring heeft daarin één of meer vertegenwoordigers. Deze vier raden bestaan uitsluitend uit studentenvertegenwoordigers van alle faculteiten en vergaderen in principe tweewekelijks (zie elders in dit nummer).

In de presidiumvergaderingen nemen de jaarverantwoordelijken een belangrijke plaats in. Zij zitten eigenlijk volledig aan de basis van de studentenwerking en hebben dagelijks contact met de studenten. Aan hen kan men alle problemen kwijt. Ze zijn als het ware de tussenpersoon tussen de student en de prof en tussen de studenten en de presidiumvergadering. De jaarverantwoordelijken kunnen uiteraard ook initiatieven nemen voor activiteiten in het eigen jaar.

Welk soort cultuur brengt het Stuc?

Madonna geeft zin aan het leven

De programmatie van het Stuc is niet die van een doordeweeks cultureel centrum. 'Alternatief, avant-garde, elitair...': de Stuc-vertoningen hebben al vele vleiende en minder vleiende etiketten opgeplakt gekregen. Veto peilde naar de Stucvisie op cultuur bij Bruno Verbergt, drie jaar voorzitter Kultuurraad en sinds drie jaar programmator van het dansfestival 'Klapstuk', en bij Rony Visser, assistent-filmprogrammator.

Veto: De confrontatie met de Stuc-cultuur is voor veel mensen die nieuw in Leuven aankomen waarschijnlijk bevreemdend: hiermee zijn ze in het verleden zelden in contact gekomen. Zien jullie die drempel als een probleem en zo ja, hoe pak je dat aan?

Verbergt: «Het probleem is niet zo eenduidig. Je moet afstappen van het beeld van de eerste kenners als domme schaapjes: we merken dat heel wat laatstejaarscholieren wel bezig zijn met teater en dans. Het is natuurlijk wel zo dat de Blauwe Maandagcompagnie veel meer naambekendheid geniet dan bijvoorbeeld Maatschappij Discordia. Maar anderzijds zijn er zeker scholieren die al van het Stuc gehoord hebben en zelfs actief aan cultuur willen meewerken.»

Veto: Vinden jullie het dan voldoende als die kleine minderheid bereikt wordt?

Verbergt: «Natuurlijk niet. We werken niet met doelgroepen en proberen ook de grote meerderheid te bereiken. Zo benaderen we sinds een paar jaar actief de humaniorastudenten zelf. Ten tweede proberen we het zinvol artistiek werk dat we selecteren zo goed mogelijk te promoten. Dat is de manier waarop we werken en niet andersom: kijken wat zoveel mogelijk studenten zou interesseren en dat dan programmeren. Onze invalshoek is die van de autonomie van de artistieke keuzes. Het is dezelfde manier als die waarop oprechte kunstenaars denken: vanuit een bepaalde noodzaak om een werk te maken, een werk dat op zich staat, voor zichzelf spreekt. Pas daarna komt het contact met het publiek.»

Veto: Dat lijkt me een eenrichtingsvisie: jullie selecteren het 'zinvolle artistieke werk' en proberen dat dan aan de man te brengen...

Visser: «Dan vergeet je een ander belangrijk aspect van de Stucwerking: de samenwerking met studentenverenigingen. Er zijn bijvoorbeeld de abonnementsystemen voor studenten, die meer zijn dan louter financiële verbintenissen. Achter het Germania-abonnement vind je bijvoorbeeld mensen die graag met ons discussiëren over welke voorstellingen er wel en welke er niet in het aanbod worden opgenomen. Ook uit andere kringen stellen afgevaardigden voor om voorstellingen te promoten.»

Veto: Jullie hebben het wel enkel over een financiële drempelverlaging, terwijl een andere drempel waarschijnlijk veel meer mensen tegenhoudt: de culturele.

Verbergt: «Nee nee, het principe achter de abonnementen is belangrijker, namelijk dat er zich verdedigers van de kunst die wij bevinden onder de studenten zelf bevinden: zij die de abonnementen verkopen.»

Veto: 'Verdedigers': het klinkt alsof jullie onder een gevoel van bedreiging leven, en tegelijk aan een soort missionering willen doen.

Verbergt: «Persoonlijk word ik er inderdaad vaak mee geconfronteerd dat kunst moet verdedigd worden: alles waar wij mee bezig zijn dreigt verloren te gaan in een verregaande commercialisering van de cultuur. Je ziet dat bijvoorbeeld aan de economische manier waarop onze politiek met kunst omgaat. Neem nu recent het plan van onze Vlaamse minister-president Vandenberghe over de export van Vlaamse kunstenaars: het enige criterium voor subsidiëring is de mate waarin de kunstenaars reclame kunnen maken voor Vlaanderen in het buitenland, en niet de intrinsieke kwaliteiten van hun werk.»

Veto: Wie de term 'kommercialisering' hanteert, verwijst vaak ook naar de zogenaamde 'diktaat' van de kijkcijfers'. In hoeverre houden jullie in de programmatie rekening met publiekscijfers?

Verbergt: «We houden er rekening mee om de respons te voorspellen en op die manier te kiezen voor een geschikte zaal. Het is evident dat wij het liefst een volle zaal trekken: niets is zo vervelend voor een kunstenaar als om te spelen voor een lege zaal. Als er in de Stuczal maar twintig man zit, zijn we teleurgesteld.»

Veto: Nochtans beweren jullie als enige selectiekriterium de 'intrinsieke kwalitei-

teit' van een stuk te hanteren. Waarom dan die teleurstelling als er weinig respons is?

Verbergt: «We zijn inderdaad teleurgesteld, maar we zullen achteraf niet naar de kunstenaar stappen en zeggen: je stuk was slecht, of veel te moeilijk. Nee, dan kijken we in eigen boezem: er is iets mis gegaan met de organisatie of met de promotie, of er was voetbal op tv. En dan stappen we achteraf naar de mensen die er niet waren om hen te overtuigen van de waarde van het stuk. Veel mensen zijn echter niet geïnteresseerd in de intrinsieke kwaliteit van kunst, net zoals er velen niet geïnteresseerd zijn in een natuurwandeling. Dat betekent echter niet dat die dingen niet zinvol zijn.»

Veto: Waarin ligt dan precies die zinvolheid? Waarom voelen jullie je geroepen om die cultuur te verdedigen?

Verbergt: «Dat is natuurlijk de fundamentele vraag: waarom zitten jullie hier? Omdat wij van oordeel zijn dat de kunstwerken een zeggingskracht hebben die van betekenis is of kan zijn in onze leefwereld. Welke definitie je er ook van geeft, het gaat altijd over: hoe geef je zin aan leven.»

Veto: Is er aan kunst dan steeds een aspect 'leerlijk' verbonden? Volstaat het niet als mensen gewoon komen om zich te ontspannen?

Verbergt: «Als wij er zouden van uitgaan dat ontspanning slecht is, zou bijvoorbeeld de helft van onze filmprogrammatie al uit de boot vallen: films die uit het commerciële circuit komen en in dat circuit zitten omdat ze bedacht werden als entertainment.»

Visser: «Leerlijk' ja, maar niet in de zin dat je iets leert zoals in een cursus, maar in de zin over hoe de werkelijkheid in elkaar zit. Ontspannen is uiteraard niet slecht, maar dat kan je elders ook, terwijl de dingen waar wij mee bezig zijn zo weinig aan bod komen. Het is niet omdat iets ontspannend is, dat het niet verrijkend kan zijn. Niet dat het echt iets 'leert', maar het is een ervaring die je opdoet.»

Veto: Geldt dat niet evenzeer voor films in wat jullie noemen 'het commerciële circuit'?

Verbergt: «Ja, maar dan botsen we op een ander verschil. De manier waarop relaties afgebeeld worden in een stuk van Tsjechov en waarop het in een platte Hollywood-film wordt gedaan, is precies de tegenstelling autentiek versus klicheematig, bevestigend. Dat is een ander belangrijk kenmerk van zinvolle kunst: ze roept vragen op, andere antwoorden dan diegene die maatschappijbevestigend zijn. Niet dat wij overjarige hippies uit de jaren 70 zijn, toch nog contestant: we contesteren niet loos, maar proberen alternatieve antwoorden te formuleren.»

Veto: Dat klinkt wel mooi, maar screenen jullie dan elk stuk en elke film die hier binnen komt op de achterliggende ideologie?

WAT JE VOORAF MOET WETEN

Vijftien jaar geleden werd het STUC-dentrum geopend, op de campus Sociale Wetenschappen, waar het Stuc nog steeds ondergebracht is. De huidige kultuurorganisatie van de studentenbeweging heet officieel 'Kultuurraad/Stuc vzw'. In Kultuurraad zetelen afgevaardigden van de fakulteitskringen en haar veertiendaagse vergadering is tevens de Algemene Vergadering van de vzw. De Raad van Beheer van de vzw bestaat uit vijf studenten, afgevaardigd door Kultuurraad, en vijf mensen uit de universitaire, de bedrijfs- en de cultuurwereld. De Raad van Beheer bepaalt de lange-termijnpolitiek en stelt de programmatoren aan. Momenteel zijn er in het Stuc een film- en

videoprogrammator, een dans- en theaterprogrammator en een zakelijk leider. Deze 'staf' is bezoldigd en voert het dagelijks en het artistiek beleid. Zij programmeert films, video, teater en dans, organiseert cursussen en lezingen, verzorgt de promotie, enz. Naast de 'gewone' vertoningen, springen vooral de terrassfilms, filmretrospektieven, eigen teaterproducties en het tweejaarlijkse dansfestival 'Klapstuk' in het oog. Wie tegen een nog goedkopere prijs van dit aanbod wil profiteren, schaft zich zo snel mogelijk een Stuc-kaart aan, op het sekretariaat in de Van Evenstraat 2D (achter Alma 2). Bezoek ook eens de gezellige Stuc-bar in hetzelfde gebouw!

Visser: «Je moet elk stuk natuurlijk in zijn context zien. Een stuk kan ook een ontwikkeling zijn op puur esthetisch vlak: het vist bepaalde bestaande oordelen op of er niet. Vorig jaar hadden we een project rond Russische stomme film. Je kan je afvragen wat die films nog te vertellen hebben aan een hedendaags publiek. Maar als je ze bekijkt in het perspectief van de filmsgeschiedenis, dan vormen ze een manier om de films van vandaag anders te bekijken.»

Verbergt: «Wat we hier allemaal net zeiden, betekent natuurlijk niet dat kunst niet mooi meer mag zijn, of ontspannend, of dat er afbreuk moet gedaan worden aan de techniciteit. We mogen niet de indruk wekken dat je hier moet inspanssen in plaats van ontspannen.»

Veto: Jullie hebben het wel over engagement en zo, maar het lijkt alsof een term als 'democratisering van de cultuur' niet meer leeft in het Stuc.

Verbergt: «Het lijkt me een term die veel beter bruikbaar is binnen een sociaal-politiek jargon: daarom kom je hem bij ons niet tegen. Als je het echter hebt over het gelijke kansen-probleem, dan slagen we er toch in om de toegangsprijzen laag te houden, om zoveel mogelijk informatie te verspreiden die niet alleen weggelegd is voor mensen die al een stapel lektuur hebben doorgenomen. Ons 'gevecht' situeert zich dus op hetzelfde vlak als bij de andere raden: niet op het niveau van de inhoudelijke, door te proberen dingen te brengen die zo gemakkelijk mogelijk zijn. Veto gaat ook geen pulp schrijven, Kringraad zal nooit vragen om gemakkelijkere cursussen.»

Veto: Denken jullie dan niet dat er andere inhoudelijke drempels zijn dan de moeilijkheidsgraad? Is de Stuc-cultuur bijvoorbeeld wel toegankelijk voor mensen uit de lagere sociale klassen: ondervinden zij geen effect van vervreemding?

Verbergt: «Ik denk dat de confrontatie op dat vlak niet anders is dan die met de cursussen of zo...»

Pieter De Gryse

PROGRAMMATIE

De definitieve Stuc-programmatie voor oktober is nog niet bekend, maar toch kunnen we al een heel aantal activiteiten met relatieve zekerheid aankondigen. Op lange termijn staan er zoals gewoonlijk een aantal filmretrospektieven op het programma, die we hier ook onder voorbehoud vermelden.

Film

□ 28 tot 30/9: Twee of drie terrassfilms van (o.v.) Buster Keaton. □ 13/10: 'Poison' van Todd Haynes. □ 14/10: 'Paris is Burning', een documentaire film over travestieten en vogue-ing, vorig jaar te zien als verrassingsfilm bij de terrassfilms. □ week van 13/10: Twee avonden rond 'De schriftuur in de experimentele film'. □ week van 20/10: 'La Tarea' (Mexicaanse film). In november komt er een speciaal programma rond film en fotografie met een retrospectieve van de Franse fotograaf-kineast Raymond Depardon (bekend van onder andere 'La captive du désert'). In december presenteert het Stuc een retrospectieve met werk van John Cassavetes en eind januari start de jaarlijkse grote retrospectieve, waarschijnlijk rond Luis Buñuel. Daarnaast komt er waarschijnlijk nog een project rond

sociaal-demokratie in de film met werk van Fassbinder en Pasolini.

Dans

□ 12/10: Meg Stuart, vorig jaar te zien op Klapstuk, brengt een onafgewerkte versie van haar nieuwe stuk, waarmee zij volgend jaar op Klapstuk zal te zien zijn. □ 14/10: Meg Stuart brengt 'Disfigure Study', het stuk waarmee zij vorig jaar op Klapstuk en ook internationaal veel sukses oogstte. □ 20 en 21/10: Het Spaanse koreografenduo Mal Pelo met hun nieuwste productie.

Teater

□ 1, 2, 6, 7 en 8/10: Jan Decorte en Cie. brengen 'Meneer, de zot en het kind', een bewerking van 'King Lear'. □ 27 tot 30/10: Het trio Van Dijk, Turbiasz en Dehollandere brengen 'Karamazov goes Funky'.

(Foto Karel De Weert)

Het beste studentenblad ter wereld

Tegen Kerk, Kapitaal en Staat

Veto heeft als grootste studentenblad een zekere reputatie hoog te houden. De nu al negentien jaar oude geschiedenis van Veto heeft aangetoond dat kwaliteit meestal een kwestie is van genoeg medewerkers. Dit jaar komt er voor Veto echter nog een tweede uitdaging bij: het productieproces ondergaat een ingrijpende modernisering. Het tijdperk van de Desktop-publishing breekt ook bij Veto aan.

Veto is niet meer wat ze in haar beginjaren geweest is. Doorheen haar woelige geschiedenis (zie artikel hiernaast) is Veto een steeds belangrijker positie gaan innemen in de Leuvense studentenwereld en -beweging. Dat gebeurde niet altijd zonder controverse, maar het heeft Veto uiteindelijk van een zuiver kontersterend naar een kritisch en semi-professioneel studentenblad gebracht.

Dat kritische journalistiek nog altijd een van de basisprincipes van Veto blijft, blijkt ondermeer uit haar naam. In de 11de jaargang van Veto stelt men het als volgt: "Veto wil zorgen voor een sensibilisering van studenten voor de realisatie van een fundamenteel democratisch beleid van de universiteit. Vandaar ook de kombattieve titel 'Veto', wat zoveel wil zeggen als: wij studenten, verzetten ons ertegen dat er over onze hoofden heen beslissingen worden genomen die ons aangaan." In haar streven naar de democratisering van het onderwijs in enge van de maatschappij in brede zin, probeert Veto dus, samen met de andere geleidingen van de studentenbeweging op tijd en stond een veto te stellen tegen de verdergaande afbraak van een nooit ten volle gedemocratiseerd (universitair) onderwijs.

Brok

Veto wordt in grote mate bepaald door haar verbondenheid met een democratisch ingestelde studentenbeweging, aanvankelijk met de Algemene Studentenraad, later met de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko, zie artikel op de eerste pagina van deze katern). Op die manier onderscheidt Veto zich van andere studentenbladen met een meer commerciële ingesteldheid, zoals Kampus

en Studentikoos. Die verbondenheid uit zich bovendien voor een gedeelte in de artikelkeuze. Zo komen prangende onderwijssaken die op Kringraad behandeld worden vaak in Veto. Hetzelfde geldt voor onderwerpen die behandeld worden op Sociale Raad en in Isol. Voor een redakteur komt het er dan vooral op aan de vaak nogal complexe materie voor een ruimer publiek toegankelijk te maken en eventueel kritisch te duiden. Cultuurraadactiviteiten en Stucaktiviteiten evenals de grote sportklassiekers georganiseerd door Sportraad komen ook ruim aan bod.

Naast de traditionele Loko-materie, worden ook kringactiviteiten opgevolgd. Leuven Bloedserieus, het Interfakultair Songfestival (Landbouwkring) of het Rechtskongres (VRG) lenen zich daar uitstekend toe. Ook worden de jaarlijkse kringverkiezingen op de voet gevolgd. Tot slot vormen Leuvense aktualiteit, het doen en laten van de KU Leuven en een meer algemene problematiek (milieu, racisme, de homobeweging) een derde belangrijke brok in de wekelijkse Veto.

Flexibel

In haar reclamebeleid gaat Veto er van uit dat advertenties een 'noodzakelijk kwaad' zijn. Daarom wordt het reclamepercentage zo laag mogelijk gehouden (maksimum 12%). Bovendien zijn er een aantal restricties van principiële aard. Zo worden adverteerders die zich inlaten met zaken waar Loko en Veto niet achter kunnen staan, sowieso geweigerd. Geen reclame dus van repetitoriaten, bedrijven met extreemrechtse banden of bedrijven die in de aanwerving van nieuw personeel discriminerend werken.

Het academiejaar dat Veto nu zal ingaan, zal zeker op lay-out-gebied een keerpunt betekenen. Niet alleen wordt er vrij strakke layout vervangen door een heel nieuw Vetokoncept, maar bovendien wordt het productieproces veranderd. Dat gebeurde nog maar eenmaal. Van 1974 tot 1980 werd heel de Veto gewoonweg getypt en daarna geoffset. Vervolgens is men begonnen experimenteren met een zetmachine. Dat systeem is tot vorig jaar behouden. Het geeft een zeer mooi resultaat, maar het nadeel van dit systeem is dat het weinig soepel en tijdsoplopend is. Bovendien is het moeilijk aan te leren. Onder meer daarom gaat Veto vanaf het

volgende nummer 'Desktoppublishen' of DTP'en, zoals dat heet. DTP laat toe om meer flexibel te layouten. In de mate van het mogelijke zal dat nu rechtstreeks op het scherm gebeuren en in mindere mate op lichtbakken, met schaar, lijniaal en vloeibare, warme was.

Een vetoweek begint formeel vrijdagmiddag om 15.00 u met een redaktievergadering, maar beslaat in feite heel de week daarvoor omdat dan de geplande artikelen geschreven worden. Er worden dan ook interviews afgenomen, reportages gemaakt of opzoekingswerk verricht, bijvoorbeeld in een van de fakultaire of stedelijke bibliotheken. De redaktievergadering is een open vergadering, waar voorstellen worden gedaan, een planning wordt opgemaakt, de teksten worden gelezen of bepaalde praktische problemen worden besproken, kortom daar wordt de volgende Veto uitgedacht.

Maandagochtend

Het weekend is voorbehouden voor het aanvullen en verbeteren van artikelen en het zoeken naar de gepaste illustraties. Hier is een belangrijke taak weggelegd voor fotografen en cartoonisten. Een tekst zonder illustratie is immers oersaai. Fotografen hebben doorgaans tijdens de week reeds hun filmpjes 'volgeschoten' en beginnen dan 's zondags met het ontwikkelen en afdrucken van foto's volgens het formaat dat nodig is voor het artikel. Cartoonisten zijn er van tweeërlei slag: er zijn cartoonisten die een soort rubriekje hebben en er zijn er die bij een artikel een cartoon tekenen.

Het derde luik van een Vetoweek ligt in handen van de eindredakteurs en de lay-outers. De eindredakteurs lezen alle teksten nog eens grondig na, stellen een layoutschema op, waar rekening wordt gehouden met lengte van tekst en beschikbaarheid van illustratiemateriaal. Tenslotte knippen en plakken lay-outers en DTP'ers de Veto tot een mooi geheel. Lay-outwerk gebeurt op zondagavond en dikwijls tot in de vroege uren van maandagochtend.

Steven Van Gasse
Wie interesse heeft om te komen schrijven, fotografieren, layouten, DTP'en en/of tekenen kan steeds naar de redaktievergadering komen elke vrijdag om 15.00 u of kan gewoon eens binnenspringen op de 's Meiersstraat 5.

Het tijdperk van de desktop-publishing breekt ook bij Veto aan. (foto archief)

Gevraagd Barverantwoordelijke

De Internationale Studentenorganisatie Leuven (Isol) is op zoek naar een student die deeltijds als barverantwoordelijke in haar kafee wil werken. De kandidaat moet zijn voor verantwoordelijkheid hebben en iemand zijn waarop men kan rekenen.

Het kafee is elke dag open van 17.00 u tot middernacht en tijdens de weekends van 12.00 u tot middernacht. De barverantwoordelijke dient aanwezig te zijn tijdens het openen en sluiten van de bar en er wordt verwacht dat hij/zij regelmatig langs komt om een goed verloop te waarborgen. De vakature komt vrij begin oktober. Sollicitaties met cv bezorgen op het Isolkantoor of opsturen naar Isol, Home Vesalius, Vesaliusstraat 34, 3000 Leuven.

ZOEKERTJES

- If you like football, funny parties and joyful holidays abroad and if you have a team of 5+1 players, you're the ones we are looking for. It would be great to visit each other. If you like this idea, please write to us to discuss the details of the exchange. Fehér Zoltán, Budapest, Ond Vezér Utca 23, 1144 Hungary.
- MilieuRaad gaf een Milieukrant met tal van tips om anders om te gaan met papier. Te krijgen aan onze info-stand in de Hallen tijdens de inschrijvingen. Onze kringloop-aktie wordt dit jaar verdergezet met o.a. de verkoop van kringloopkussensblokken in de meeste krusdienstenaan 50 fr.
- Ondanks de aanzienlijke geografische distantie die zich tussen ons zal uitstrekken, zijn wij, die verschrikkelijke R. Fraktie, al entoesiast onze werking voor volgend jaar aan het plannen. Wees op uw hoede! Jane & Ellen.
- Aan de anonieme beller: het dossier in verband met de oude filmzalen in Leuven kan alsnog op de redactie van uw vertrouwde blad ingekeken worden.
- Wie wil 'n kaart van Metallica (Gent, oktober, 830 fr.), info: Liesbet, Kapucijnenvoer 157.
- Grote gemeubelde kamer in de Dekenstraat te huur van 25 augustus tot 1 oktober. Gemeenschappelijke living, keuken en badkamer. Prijs: 5500 fr. Bellen na 18.00 u: ☎ 29.28.87
- Gezocht: progressieve kohabitant bij 2 andere bewoners in de Kardinaalstr. Vlotte jongen, geen problemiko's, ruim kot, 5000 p/m, gezonde kluistal is pluspunt. Stuur uw welomschreven kandidatuur, met ceeveetje naar bur. blad, ref. 203269.

Veto schrijft geschiedenis

Volgend jaar viert Veto zijn twintigjarig bestaan. Een reden tot feest, ongetwijfeld. Wij kunnen echter zolang niet wachten om een aantal hoogte- en dieptepunten uit de voorbije 8 Veto-jaargangen op een rij te zetten. Een kort overzicht (u krijgt volgend jaar zeker een uitgebreidere reportage) van momenten en gebeurtenissen die de emoties hoog lieten oplopen.

- jaargang 18 (1991-1992): Rektor Dillemans laat veto 15 uit de bakken in de universiteitsgebouwen halen. De reden hiervoor is de rechtsboven, een ludiek kolderstuk waarin Moeder Theresa en de paus in een ongewone rol beschreven worden. Veto brengt als volgende nummer een herdruk uit, zonder het gewraakte stukje.
- jaargang 17 (1990-1991): Naar aanleiding van het onderduttens beruchte dekreet van Coens, brengt Veto een extra bijlage van 16 pagina's uit met fundamentele bezwaren. Een specialistisch hoogstandje, dat in de nationale pers echter niet gesmaakt wordt omdat een dag later de tweede Golfoorlog begint.
- jaargang 16 (1989-1990): Een jaar met een reeks dossiers en katernen zonder weerga: een Acco-reportage, de 'K' van de KUL, 25 jaar Sociale Raad... Voor een interview met aankomend erodector Walesa trekt Veto naar Polen. Een ganse Polenreportage is het resultaat.
- jaargang 15 (1988-1989): Wanneer Veto het recht op antwoord van het NSV, gelieerd met het Vlaams Blok, weigert, volgt een proces tegen de verantwoordelijke uitgever. Veto wint het proces. Wanneer Veto weerom een recht op antwoord weigert en als reactie weerom een proces voorgeschiedt krijgt, dient Veto het recht op antwoord toch te publiceren. Veto viert dat jaar zijn

vijftiende jaar, met een heuse feestkatern.

- jaargang 14 (1987-1988): Een jaar met reportages over het militair onderzoek over de KU Leuven, Zuid-Afrika, de kamermarkt in Leuven... Wanneer Leuven volgeplakt wordt met affiches 'Veto, rotzooi op rood niveau' en 'Wanneer Glasnost in Veto?', komt er Glasnost. Op 21 maart zijn er zes pagina's aan Glasnost gewijd.
- jaargang 13 (1986-1987): Tijdens hét jaar van de akties (tegen de Sint-Annabesparingen, zie elders) wordt door de verschillende Vlaamse studentenbladen een Vlaamse studentenkrant uitgebracht. De verschijningsdatum van Veto wordt van donderdag naar maandag gebracht: een nieuwe week, een nieuwe veto.
- jaargang 12 (1985-1986): Tijdens de splitsing (zie geschiedenis van Loko) wordt de 'zo negatief klinkende' naam Veto ter discussie gesteld. Het tegenwoordel luidt 'Alert'. Veto brengt een extra nummer uit waarin gespeit wordt voor het naambehoud, en met sukses. In hetzelfde jaar (mei '86) mag Veto De Nieuwe Maand volschrijven.
- jaargang 11 (1984-1985): Veto verhuist van de lokalen boven het Stuc naar zijn huidige residentie in de 's Meiersstraat. Het hoogtepunt van het jaar is een interview met Umberto Eco. Eco reserveert voor de rest van de pers een luttel tien minuten. Veto interviewt hem op de trein naar Leuven. "Als de Italia-ekspres vrijdagmorgen 1 februari om 11.18 u. op perron 2 in Namen stopt, hoeven wij slechts te zoeken naar wagon 138, zitplaats 22. Eco is zelfs van onze komst op de hoogte. Breeft glimlachend begroet hij ons in de deur van de wagon. Altijd te vinden voor een *practical joke*."

(RV)

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminaries, evenementen, optredens, fuisven en TD's

NIUW : LCD - VIDEOPROJECTOREN
tel. 016/201.301

Een aandeel kopen dat vandaag nog rendeert?

Een acco-aandeel rendeert onmiddellijk, en levenslang.

Met een acco-aandeel heb je het belangrijkste instrument in je zak om vanaf de eerste dag je broodnodige studie-aankopen voordelig te doen. Inderdaad, voordelig, want met dit aandeel krijg je in ACCO een directe korting van 15 tot 20 %

op de officiële verkoopprijs van kursussen, papierwaren, schrijffartikelen, schrijfmachines.

En wat meer is, het ACCO-aandeel is een éénmalige investering van 1250 Fr die heel je leven lang rendeert. Dus ook als afgestudeerde.

Cursusdienst, Boekhandel, Papier- en Kantoorhandel   Uitgeverij Tiensestraat 134-138 Leuven
Kopiedienst Tiensestraat 154 Leuven   Drukkerij Brusselsestraat 118A Leuven

Van den Bossche: reïnkarnatie van Coens?

Maksi-ster, mini-durf

Tijdens zijn verkiezingscampagne probeerde Luc Van den Bossche de kiezer te overtuigen met de slogan 'Minister, maxi-durf'. De kwalijke reputatie van klassieke verkiezingslogen indachtig – denken we maar aan het 'einde van de tunnel' of aan het 'gezond verstand' – kon dit al het ergste doen vermoeden over de durf van de nieuwe onderwijsminister. Alhoewel, om zowel de studiebeurzen niet te indekseren als het inschrijvingsgeld te verhogen moet je wel *durven* lijnrecht ingaan tegen de democratisering.

De studiebeurzen zijn de laatste vijf jaar konstant gebleven, behalve de maksi-mumbeurzen voor kostudenten die vorig jaar als enige wat opgetrokken werd. Hierdoor ligt de evolutie van de studiebeurzen mijlener achter op die van het inschrijvingsgeld. Dit jaar zou daar echter verandering in komen. In het mammoetdecreet Coens stond de indeksering van de studiebeurzen immers expliciet ingeschreven – kwatongen beweren zelfs dat Coens hiermee zijn opvolger voor een voldoende feit wilde zetten. In elk geval zag de studentenbeweging hiermee een jarenlange eis uiteindelijk gerealiseerd.

Zelfout

Het heeft echter niet mogen zijn. Onder het mom van een aantal weinig geloofwaardige eksenke – gaande van 'een foutje van de drukkerij van het Staatsblad die per ongeluk die indeksering gezet had' tot 'ik heb die indeksering niet voorzien in mijn begroting' – besloot Luc Van den Bossche het decreet aan te passen en de indeksering ongedaan te maken, met de belofte dat hij de studietoelagen volgend jaar *misschien* wel zou indekseren.

Hiermee had Van den Bossche het totaal verkorven bij de studenten. Een indeksering van de studietoelagen – al bij al weinig revolutionair wanneer je weet dat tal van andere sociale steunmaatregelen zoals de minimuminkomens en de kinderbijslagen wel automatisch geïndexeerd worden – was immers nooit zo dichtbij geweest. Om zijn ster opnieuw wat te laten rijzen zocht Van den Bossche begin mei koortsachtig naar een studentvriendelijk initiatief.

Het zal Van den Bossche in die periode ongetwijfeld niet ontgaan zijn dat het studentenprotest tegen de verhoging van het inschrijvingsgeld op advies van de Vliër net zijn hoogtepunt bereikte. Hij nodigde de studenten dan ook uit op zijn kabinet. Tijdens dit onderhoud verklaart hij het besluit van de Vliër naast zich neer te leggen en er zelf voor te zorgen dat door een wijziging in het decreet het inschrijvingsgeld niet substantieel zal verhoogd worden: hij zal zelf het inschrijvingsgeld vastleggen.

Maar dit was, blijkbaar zonder de universiteiten geredend. Tijdens de receptie na de Algemene Vergadering van Alma eind mei liet de Algemene Beheerder van de KUL, Karel Tavernier, zich bijvoorbeeld ontvallen dat wanneer de universiteiten een degelijk onderwijs willen verzorgen ze daarvoor de nodige financiële middelen moeten krijgen. Tegelijk suggereerde hij dat men met een laag inschrijvingsgeld als dat van de VUB niet genoeg middelen kan binnenhalen om zo'n kwaliteitsonderwijs te garanderen. Van den Bossche zit bijgevoel in de pure. Hij heeft zijn woord gegeven aan de studenten om het inschrijvingsgeld vast te leggen, maar durft hij horen aan de macht van de universiteiten?

Enggeestig

De mini-ster slaagt er echter in zijn vel te redderen met een belachelijk doorzichtig compromis. Van den Bossche vindt dit compromis in een enge interpretatie van

het begrip inschrijvingsgeld. Zoals in het artikel 'Een verhoging ondanks alles' aangegeven, bestaat de inschrijving aan de universiteit immers uit een aantal delen: het eksamen, de inschrijving op de rol, een ongevallenzekerende en het kollegegeld. Tegen het advies van het de Raad van State in (11 juni 1992) interpreteert Van den Bossche het begrip 'inschrijvingsgeld' bewust zeer eng: onder inschrijvingsgeld wordt uitsluitend het kollegegeld verstaan (art.2 punt a van het dekreet). De Raad van State vraagt zich zelfs af of die enge interpretatie niet strijdig is met het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten. Van den Bossche volhardt echter in de boosheid en drijft zijn kompromis door.

Maatschappij

Ondertussen neemt hij nog een andere Coensiaanse truuik over: 'regel zoveel mogelijk in de vakantieperiode'. Het dekreet dat de wijziging van de inschrijvingsgelden regelt wordt begin juli in de commissie besproken en wordt nog in dezelfde maand gestemd. Met zijn kompromis heeft Van den Bossche dan nog een gouden regel van Coens toegepast: hij schuift alle verantwoordelijkheid voor de verhoging van het inschrijvingsgeld in de schoenen van de universiteiten. Het eksamen, de rol en de verzekering zijn immers niet vastgelegd, waardoor de universiteiten uiteindelijk toch hun 17.000 frank inschrijvingsgeld kunnen vragen.

Dat Van den Bossche die verantwoordelijkheid zeer bewust doorgeschoven heeft, bewijst zijn duidelijk gekoerd antwoord op een uitlating van Jef Tavernier (Agalev) in de Vlaamse Raad dat het inschrijvingsgeld niet moet geïn-

dekseerd worden, maar wel geleidelijk moet verminderen: 'We hebben de verantwoordelijkheid van de Gemeenschap opgenomen met betrekking tot het kollegegeld, de rest laten wij over aan de rektorale overheid, waarop de studenten ook gemakkelijker kunnen wegen. *Ze mogen ook eens tegen een rektor protesteren en niet alleen tegen een minister*'.

Roodblauw

Het feit dat onder Van den Bossche én het inschrijvingsgeld substantieel verhoogd wordt én de studiebeurzen weer niet geïndexeerd worden is op zijn minst een blaam voor zijn socialistische partij. Tijdens de roodblauwe kabinetten van Martens en Verhofstadt waren de SP en de Volksunie er immers als de kippen bij om Wilfried Martens een sociaal beleid te verwijten. Het SP-partijbureau bracht zelfs ten tijde van het Sint-Anna besparingsplan (1986) een motie uit waarin ze alle steun betuigden aan het eisenplatform van de studenten, een platform dat zich verzette tegen de afbraak van de sociale sector. Een partijbureau dat onder haar leden huidige onderwijsminister Luc Van den Bossche, minister van Buitenlandse Zaken Willy Claes, minister van Binnenlandse Zaken Louis Tobback en milieuminister De Batselier telde.

Op negen juli werd het dekreet dan uiteindelijk goedgekeurd door alle partijen van de Vlaamse Raad, behalve Agalev. Deze laatste konden niet akkoord gaan omdat er geen afbouw verwezenlijkt wordt van het inschrijvingsgeld, aangezien het voor niet-beursstudenten zelfs geïndexeerd wordt, waardoor het dekreet strijdig is met het Uno-verdrag over de Sociale, Economi-

Inschrijvingen: de drempel wordt opnieuw verhoogd. (foto Karel De Weert)

sch en Culturele Rechten van 1966. Volgens dit verdrag moet de toegankelijkheid van het hoger onderwijs worden vergroot. Volgens Agalev is de afschaffing van het inschrijvingsgeld hierbij een minimumvereiste.

Ook de PVV verklaarde 'van nature' gekant te zijn tegen de inschrijvingsgeld, maar vond het nu niet opportuun om dit af te schaffen omdat de universiteiten de inschrijvingsgelden momenteel voorna-

melijk gebruiken ten voordele van de student. Het afschaffen zou bijgevolg de studenten benadelen. In het artikel 'In de schatkamers van de KUL' wordt brandhout gemaakt van deze stelling: slechts 17 % van het inschrijvingsgeld komt de studenten direct ten goede, en dan nog op een zeer betwistbare manier (namelijk voor het financieren van de eigen sociale sector).

Pieter Vandekerckhove

Geschiedenis van het inschrijvingsgeld

Gratis onderwijs ten grave

Voerger was alles veel beter: er viel meer sneeuw in de winter, de zomers waren veel warmer, ... en ook het inschrijvingsgeld bestond niet. Of toch zeker niet onder de vorm zoals we die nu kennen. Tot voor '71 kenden de Belgische universiteiten een zeer vrij systeem van inschrijvingsgelden en vroegen de meeste universitaire instellingen slechts een bijdrage voor de registratiekosten, de zogenaamde 'inschrijving op de rol' (zo'n 500 frank).

Aan de KU Leuven bedroeg het inschrijvingsgeld in 1968 wel al 5100 frank waarvan 500 frank inschrijvingsgeld op de rol en 600 frank eksamen. Doordat er echter geen echte reglementering van het inschrijvingsgeld bestond, zorgde de concurrentie tussen de verschillende instellingen er wel voor dat de universiteiten serieus onder druk stonden om hun inschrijvingsgeld niet te veel op te drijven. Een lager inschrijvingsgeld was (en is – kijken we maar naar de VUB) een aantrekkelijk reclamebord voor een universiteit.

In '71 werd echter de financiering van de universiteiten globaal herzien. De toenmalige onderwijsministers Claes en Hurez beslisten, om de concurrentie tussen de universiteiten tegen te gaan, een verplicht en eenvormig inschrijvingsgeld in te voeren. Hun wetsontwerp werd van kracht in september 1972 waarbij het inschrijvingsgeld meteen op 5000 frank voor niet-beursstudenten en 1650 frank voor beursstudenten werd vastgelegd. Het ongewoon fel studentenprotest dat op gang kwam tegen deze uniformisering én verhoging van de inschrijvingsgelden zorgde ervoor dat

het inschrijvingsgeld voor een periode van zes jaar ongemoeid gelaten werd.

In '78 bestelde de toenmalige minister van onderwijs Jef Ramaekers (nota bene opnieuw een socialist) om het inschrijvingsgeld gewoon te verdueren tot 10.000 frank. Meteen voerde hij het principe in van de jaarlijkse indeksering. Om de bittere pil wat te verzachten besliste hij wel dat een vast deel van het inschrijvingsgeld toegekend (geaffekteerd) werd voor studentvriendelijke projecten zoals de monitoraten en de aggregatie.

Raammaker

De reactie van de studenten was nu zo mogelijk nog harder en radikaler. Talloze fakulteitsingen van de KUL en UG (Gent) startten de actie 'Neen aan de tienduizend'. In Leuven werden studenten door de rector geleid wegens 'baldadigheden' en ook in Gent sneuvelde de ruiten van menig fakulteitsgebouw. Wat echter voor het universiteits wereldje anno '92 stukken revolutionairder lijkt, is het feit dat toen zelfs de academische overheid protesteerde tegen deze associële maatregel. Toenmalig rektor De Somer gewaagde zelfs van "een afbraak van de sociale verworvenheden in België waar het onderwijs toch altijd gratis is geweest. Ik denk dat er tendenzen zijn voor een nog grotere verhoging van het inschrijvingsgeld. In een paar jaar tijd heeft men twee keer verhoogd. Nu zet men de eerste stap. Volgend jaar kan men 20.000 vragen en het jaar erna 30.000. Men kan zo omhoog blijven gaan."

Ook de Vlaamse Interuniversitaire Raad (Vliër), het klubje van de Vlaamse rektoren, stuurde een motie naar premier Leo Tindemans: "Wij betreuren

dat de overheid geen samenhangend universiteitsbeleid heeft. Wij stellen vast dat de toegang tot het universiteits onderwijs momenteel een zekere stilstand ondervindt door de economische crisis en de ongunstige tewerkstellingsperspektieven. Verhoging van de inschrijvingsgelden zal deze situatie aanzienlijk verergeren".

Tienduizend

Toch werd de anti-krisiswet van juni 1978 doorgevoerd en 'de 10.000' waren een feit. Maar door het ongekend harde studentenprotest durfde de regering blijkbaar niet meer verder gaan. In de volgende jaren kwamen de hogere inschrijvingsgelden er niet, en zelfs de wettelijk vastgestelde indeksering kwam er gedurende een periode van acht jaar niet.

De volgende slag kwam er met het fameuze 'St-Anna besparingsplan' van het roodblauwe kabinet Martens VI. Na een stevige verkiezingsoverwinning stelde premier Wilfried Martens zich als voornaamste doel om de overheidsfinanciën te saneren. Met de hoogst energieke Guy Verhofstadt als begrotingsminister kon dit uiteindelijk niet zo moeilijk worden. Besparingen in het onderwijs waren vanzelfsprekend onvermijdbaar en achteraf bleek dit departement zelfs een van de zwaarst getroffen begrotingsposten te zijn: de onderwijsministers Coens en Damsaëux kregen de opdracht niet minder dan 22 miljard te besparen.

Maar Coens was niet meer zo dom om zelf het initiatief te nemen om de inschrijvingsgelden op te trekken. Julius Caesar en diens 'verdele en heers' indachtig besloot hij gewoon de universiteiten opnieuw vrij te laten om het

inschrijvingsgeld te bepalen (lees: te verhogen) met de niet bijster vergaande beperking van 'geen grotere verhoging dan het dubbele van het oude inschrijvingsgeld'. Hij insinueerde zelfs dat de universiteiten de mammoet-besparingen van het St-Annalplan hierdoor misschien konden opvangen. Door dit manoeuvre werd de verantwoordelijkheid voor die maatregel in de schoenen van de universiteiten geschoven. En zo konden de studenten nog maar eens gaan betogen voor de deur van de rektoren; een tactiek die letterlijk overgenomen wordt door de huidige onderwijsminister Luc Van den Bossche (zie artikel 'Maksi-ster, mini-durf').

De meeste Vlaamse universiteiten gingen maar al te gretig in op dit voorstel: ze staken hun koppen bijeen en in de Vliër werd besloten om de inschrijvingsgelden met 30% te verhogen tot 13.000 frank. Daarnaast lanceerden de rektoren opnieuw het principe van de automatische indeksering van het inschrijvingsgeld.

Wegkonkurreren

Na 1986 is de 13.000 een feit, maar niet overal. Aan de VUB, waar een vrij massale inschrijvingsboycot georganiseerd werd, ging de verhoging – tot grote woede van rector Dillemaans – niet door. Hierdoor zijn we terug naar af. Waar men in 1972 een uniform inschrijvingsgeld invoerde om de concurrentie tegen te gaan, moest men vijftien jaar later constateren dat de concurrentie opnieuw een feit is.

Sindsdien heeft de Vliër al dikwijls geprobeerd die concurrentie weg te werken. In 1987 werd besloten om het globaal bedrag op te trekken tot 15.000 frank. Conclusie: nog maar eens een verhoging en het 'gratis onderwijs voor iedereen' werd definitief naar het rijk van de fabels verwezen. Wanneer je deze politiek van de Vliër vergeleek met hun opstelling en hun uitspraken van een achttal jaar terug, is de tegenstelling compleet. De economische kontekst is dan ook compleet veranderd.

Pieter Vandekerckhove

Waar verdwijnt ons inschrijvingsgeld?

In de schatkamers van de KUL

Het onderwijs in België wordt door de Staat betaald, en is in principe kosteloos. België heeft zich hiertoe overgengens in een aantal verdragen verbonden (zie artikel 'Maksi-ster, mini-durf'). Van die mooie verklaringen blijft tegenwoordig niet zo veel meer heel. De studiebeurs volstaat nog nauwelijks om het kot te betalen, laat staan dat ze de volledige studiekost zou dekken. Daarenboven slaagt de overheid en/of de universiteit er jaar na jaar in om de drempel tot de universiteit te verhogen door het inschrijvingsgeld een stukje op te trekken.

Natuurlijk hebben het ministerie van Onderwijs of de academische overheid telkens een mooie verklaring voor deze ondemokratische - want minderbegoevde studenten discriminerende - maatregelen: "de studenten moeten niet te zwaar tillen aan een kleine verhoging van het inschrijvingsgeld, want uiteindelijk komt het ook hen ten goede".

Deze smoes duikt een eerste keer op in 1978 wanneer, na de verduubeling van het inschrijvingsgeld tot tienduizend frank, wetelijk werd vastgesteld dat een derde van het inschrijvingsgeld moest voorbestemd worden voor de werking rond onderwijs. Konkreet zou dit geld gebruikt worden voor de opleiding van leraren (aggregatie), onderzoek met betrekking tot het onderwijs en monitoring. Naast het feit dat deze formulering nogal vaag is en hierdoor de uiefs nogal wat speelruimte laat, hebben de studenten steeds gezegd dat het niet opgaat dat ze zelf bepaalde onderwijsvoorzieningen moeten betalen. De globale werking van

de universiteit wordt immers door werkingstoelagen gefinancierd.

De 60 miljoen uit het inschrijvingsgeld die door de wet van 78 gebruikt werd voor de werking rond onderwijs zijn overigens slechts peanuts, wanneer je dit vergelijkt met het totale werkingbudget van de KUL (5,2 miljard, in die periode). De motivatie om een deel van het inschrijvingsgeld een studentvriendelijke bestemming te geven moet dan ook niet zozeer op budgetair, maar eerder op taktisch vlak gezocht worden. De minister hoopte met deze politiek het studentenprotest tegen de verduubeling van het inschrijvingsgeld gemakkelijker te kunnen breken.

In 1986 werd de visie op de besteding van het inschrijvingsgeld totaal herzien door toenmalig onderwijsminister Coens (CVP). Zijn mammoetbesparingsplan als uitvoelaiser van het Sint-Annaplan van het rooms-blauwe kabinet, betekende meteen de grootste ingreep die de sociale sektor aan de universiteit ooit te

verduren kreeg. Niet alleen werden de globale overheidstoelagen voor de sociale sectoren aan de universiteiten botweg gehalveerd, ook de werkingstoelagen per studenten werden geblokkeerd. De uief moest dus op zoek naar een manier om de ferme besparingen in de sociale sectoren te compenseren.

Afschuiven

Hier dook de logika op achter de beslissing van Coens om voortaan het vastleggen van het inschrijvingsgeld over te laten aan de academische overheid (zie artikel 'Gratis onderwijs ten grave gedragen'). Ook perfect volgens de liberale logika van die tijd werd besloten de begunstigen te laten opdraaien: Het inschrijvingsgeld werd met zo'n 30% verhoogd, zodat we sinds 1986 in de idiote situatie verkeren dat de studenten voortaan hun sociale sektor zelf kunnen betalen. Volgens een dergelijke logika zouden voortaan de kansarmen zelf voor hun sociale voorzieningen moeten instaan.

Dit staat daarenboven ook nog haaks op de wet van 1960 die vastlegt dat niet de student, maar wel de overheid verantwoordelijk is voor 'het toekennen van jaarlijkse toelagen aan de universiteiten en daarmee gelijkgestelde inrichtingen met de volgende doeleinden: werking der sociale diensten, der oriënteringswerken, der spijshuizen en studentenhuizen, bijdrage tot de bouw, de modernisering, de vergroting en de geschiktmaking van de daartoe bestemde gebouwen'.

Met de konstatering dat de studenten nu zelf opdraaien voor hun sociale sektor is nog niet alles gezegd. De traditionele argumentatie van de academische overheid dat een (verhoogd) inschrijvingsgeld uiteindelijk de studenten ten goede komt wordt zo mogelijk

Anti-fascisten slachtoffer van terreur

Mijn verstoort AFF-fuif

Sinds een tweetal maanden is Leuven een nieuwe anti-racistische organisatie rijker. Na de berucht geworden afdeling in Antwerpen heeft het Anti-Fascistisch Front (AFF) nu ook een afdeling in Leuven. Op enkele weken tijd heeft het AFF echter ook in Leuven op een voor hen zelf onaangename manier de aandacht weten te trekken: gekonfronteerd met een mijn, bedreigd en zelfs in het hospitaal geslagen door skinheads. Een verhaal van (rechtse?) terreur en van pogingen van ordehandhavers om alles in de doofpot te stoppen.

In Leuven ontstonden sinds 24 november drie anti-racistische organisaties. Een dag na die intussen beruchte zwarte zondag werd het Anti-Racistisch Forum opgericht, die een veertigtal organisaties rond het streven naar een multiculturele samenleving probeert samen te brengen. Enkele maanden later werd dan het komitee 'Hand in Hand' opgericht, dat de reuze-betoging van 2 maart hielp organiseren, en nu is in de universiteitsstad ook een Anti-Fascistisch Front opgericht.

Vanzelfsprekend heeft elke organisatie zijn eigen strategie om het racisme in te dijken. Voorlopig wil het AFF vooral

eensgezind bij elkaar brengen via het organiseren van optredens om in een volgende stap acties te ondernemen tegen duidelijke uitingen van racisme in onze maatschappij. Daarnaast is er ook een kartoon-wedstrijd gepland die grappige, anti-fascistische ontwerpen voor t-shirts, stickers of badges moet opleveren.

Tryptich

Op 25 juli startte de werking van het AFF met een benefietfestival met 7 groepen in het jeugdhuis Sojo, langs de Een-Meilan achter het station. Op een

elektriciteitspanne na, verliep de hele namiddag en avond vlekkeloos. Althans dat dachten de meesten toen ze het jeugdhuis verlieten. Tot de volgende dag bekend werd dat er tijdens de benefiet een mijn gevonden was.

Het verhaal van de mijn bleek zeer moeilijk te reconstrueren en bevat een aantal eigenaardigheden die ook voor Veto nog steeds vragen doen rijzen. Omstreeks negen uur krijgt Bie De Roo, de verantwoordelijke van Sojo, plots een mijn met een diameter van 15 cm in haar handen gestopt van iemand die deze buiten gevonden heeft, vlak bij de tapinstallaties. Volgens die persoon, waarvan de identiteit ons niet bekend is, stak de mijn iets boven de grond uit. Aangezien het gras de week voor de benefiet nog afgereden was en er bovendien voor het opstellen van de podia en de tapinstallatie heel veel over en weer gelopen werd, lijkt het weinig waarschijnlijk dat de mijn daar al lang lag. Bie De Roo die het zeer druk had, schenkt in

Apple Education Centre

COMED LEUVEN

En Eva verleidde Adam ...

Het nieuwe Apple Education Centre is open vanaf 17 augustus '92.

H. Hooverplein 24, B - 3000 Leuven
Tel. 016/29.21.50, Fax. 016/29.31.50

advertentie

nog huichelachtiger wanneer je ziet dat het deel van het inschrijvingsgeld dat de studenten rechtstreeks ten goede komt (nu via de sociale sektor) teruggebracht werd van 33% tot 17%.

Tenslotte blijft nog steeds de vraag open wat er uiteindelijk met het overgrote deel van het inschrijvingsgeld (ruim 82% na Sint-Anna) gebeurt, dat niet rechtstreeks zijn bestemming krijgt. Dit blijft grotendeels koffiedik kijken aangezien het verdwijnt in de duistere putten van het KUL-patrimonium waarvan de samenstelling angstvallig voor de studenten verborgen gehouden wordt. Uit het boek 'Het geld van de CVP' van

P. Franssen en L. Martens (Epo, 1984) blijkt alvast dat CVP-verkiezingscampagnes op de steun van onze uief kunnen rekenen. In een bepaald geval liep dit volgens de auteurs zelfs op tot zo'n 6 miljoen frank. Vanzelfsprekend vind je dit niet terug in de begroting van de KU Leuven. Toen de studenten hierrond opmerkingen maakte, had de rektor zoals altijd zijn antwoord klaar: "Kwestie van een goede boekhouder te hebben". Het is meteen ook duidelijk hoe ver de studenten werkelijk betrokken worden in het beleid van de KU Leuven.

Pieter Vandekerckhove

eerste instantie niet veel aandacht aan de mijn, en legt ze in een kast.

Op maandag 27 juli verwittigt ze dan toch de politie van Leuven dat er een mijn gevonden is. Die komen rond 17.00 u ter plaatse, constateren dat het inderdaad om een mijn gaat en noteren de vondst in hun logboek. De agenten verwittigen daarop de Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Oorlogseksplieven (Dovo), gelegerd in Heverlee. Twee militairen komen ter plaatse, bevestigen dat het om een mijn gaat en 'identificeren' ze zelfs: het zou om een mijn van Italiaanse afkomst gaan, daterend van vlak voor of tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zij nemen de mijn mee om ze, naar eigen zeggen, te laten eksploderen.

Tot daar het getuigenis van leden van het AFF en van Bie De Roo. Wanneer Veto hiervan bevestiging probeert te krijgen bij politie en leger, en hiervoor de hele burokratische molen doorloopt, blijkt dat men in deze kringen de hele zaak in de doofpot wil stoppen. Bij een eerste telefoontje naar de Dovo in Heverlee horen we hoe de soldaat aan de telefoon opdracht krijgt van een zekere luitenant Carrette om ons door de verwijzen naar de inlichtingendienst van het leger in Brussel. Veto fakst naar Brussel en krijgt de volgende dag een telefoontje van de landmacht: er is op 27 juli helemaal niks gevonden. We bellen zelf terug naar Brussel om ons ongelooft en onze verontwaardiging te uiten. Kapitein Bosmans verzekert ons dat hij de landmacht hierover zal interpellieren. De volgende dag krijgen we opnieuw telefoon van de landmacht: er is bij Sojo wel degelijk een vondst gedaan, maar enkel van 'wat schroot'.

Wanneer Bie De Roo diezelfde dag naar Dovo belt, krijgt ze hetzelfde antwoord. Uiteindelijk bleek de mijn niet de enige agressiedaad geweest te zijn die op de avond van de benefiet plaatsgreep en die men wil in de doofpot stoppen. 's Avonds verscheen op de benefiet plots de politie, naar eigen zeggen omdat ze opgeroepen waren voor 'een probleem met skins in de Een-Meilan'. Aangezien niemand op het benefiet hierover iets kon zeggen, waren ze opnieuw vertrok-

ken. Achteraf werd echter bekend dat er inderdaad problemen waren geweest met skinheads, op de Een-Meilan in de vroege ochtend: twee voorbijrijdende fietsers, waarvan niet zeker is of ze van de benefiet kwamen, werden door vier skins van hun fiets gesleurd en in het hospitaal geslagen. Een derde persoon zag de vier skins wegrijden met hun wagen en kon de nummerplaat optekenen. De politie werd erbij gehaald om een PV op te maken.

Bij een eerste bezoek aan de politie, beweert men daar dat er de bewuste nacht niets gebeurd is. In het logboek staat inderdaad niets genoteerd. Via informele weg konden we echter met eigen ogen vaststellen dat de bewuste PV wel degelijk bestaat.

De straatreure van de skinheads beperkte zich echter niet tot de incidenten op de avond van de benefiet. Afgelopen weekend dook hun auto opnieuw op in Leuven. Vrijdagnacht achtervolgde de gele Fiat een aantal leden van het AFF toen die terugkwamen van de Oude Markt. Nadat de groep zich gesplitst had, werden een jongen en een meisje door de skins tot staan gebracht in de buurt van het station. De vier schenen de AFF-ers te kennen ("Zijn jullie niet van het AFF?") en begonnen hen te intimideren. Na wat getrekk en gesleurd, hielden de skins het plots voor bekeken en vertrokken met de auto. Wel dreigden ze er nog mee de hele AFF-groep de volgende avond 'wel te weten zitten'.

De drie incidenten rond het nog jonge AFF bewijzen dat Vlaanderen zeer dicht is bij Duitse toestanden, waar ekstremerechts knokploegen opleidde om haar tegenstanders van de straat te slaan. In Antwerpen is het eigenlijk al zo ver en nu lijkt ook Leuven deze pest binnen te halen. Dat politie en leger hieraan indirect meewerken, past wellicht gewoon in hun oude redenering dat men de extremen elkaar best laat afslachten, wat meteen bewijst dat ze nog steeds niet doorhebben dat die fascinatie voor geweld gewoon deel uitmaakt van een ekstrem-rechte ideologie.

Pieter De Gryse
Pieter Vandekerckhove

Sojo: hier werd eind juli een mijn gevonden. 'Schroot', volgens het leger.

(foto Karel De Weerd)

Hilversum drie bestond nog niet ...

Leuvens is samen met Antwerpen de enige stad met een vrije radio die zich specifiek naar een studentenpubliek richt. Antwerpen heeft radio Centraal, in Leuven is er radio Scorpio. Maar Scorpio is ook nog om andere redenen uitzonderlijk. Zo is het de enige echte vrije radio van Leuven - vrij, want niet afhankelijk van reclame. Een voorstelling.

In 1979 kwamen de eerste vrije radio's op antenne. Aanvankelijk ging het om aktieradio's, die slechts tijdens een betoging, een manifestatie, een staking of iets dergelijks uitzonden. Waar aanvankelijk vooral CB'ers belangstelling hadden voor het nieuwe medium - sinds de legalisatie van de CB had het "lullen op afstand" veel van zijn charme verloren - kwamen al vlug commercieel geïnteresseerden op het medium af. Zij wilden het BRT-monopolie doorbreken om zelf geld te verdienen.

Sinds 1979 zijn de meeste vrije radio's bezweken onder de commerciële druk en begonnen met het uitzenden van reclame om hun kosten te dekken. Steeds meer vrije radio's gaan nog een stap verder en willen via reclamekomposten ook winst gaan maken. De ketenvorming die enkele jaren geleden steeds meer lokale radio's opslopte, is door het nieuwe vrije-radiodekreet wel verboden, maar blijft ervoor zorgen dat vele 'vrije' radio's het label 'lokaal' niet meer waard zijn. De vrije radio's die buiten het commerciële circuit blijven werken zijn dan ook een rareitje geworden en radio Scorpio is er één van.

Siebie

Scorpio's geschiedenis gaat terug tot het prille begin van de vrije radio's in 1979. Op 15 oktober 1979 start de tweede lokale zender in Vlaanderen zijn eerste uitzending op een Leuvense zolderkamer. In 1982 splist Radio Sinjaal zich van Scorpio af en gaat de commerciële toer op. In een interview met Veto in 1987, zegt Jan Heymans van Scorpio dat de initiatiefnemers van de opsplitsing in feite de bedoeling hadden Scorpio over te nemen en dan reclame in te voeren. Toen dit niet lukte zijn ze maar met een eigen radio begonnen.

Ironisch genoeg beginnen de echte problemen voor Scorpio pas in 1984, wanneer de overheid de lokale radio's begint te erkennen. Hierdoor stijgen immers de kosten vanwege een aantal verplichte uitgaven zoals auteursrechten, zendvergunningen, enzovoort. Een volgende moeilijke periode voor Scorpio brak aan in 1989 toen uitlekte dat de Raad voor Niet-Openbare Radio's Scorpio zou verplichten zijn frekwentie te delen met een ander station. Als motivatie gaf de Raad een *onvoldoende verscheidenheid op* - een echte giller in medialandschap waar 99% van de lokale radio's er trots op zijn enkel 'hits' uit te zenden. Door een solidariteitsactie waarbij 160 prominenten uit de stad en de universiteit hun steun aan Scorpio betuigden werd zolang druk uitgeoefend tot de Raad terugkwam op haar beslissing: Radio Scorpio kon blijven, voltijs en op haar eigen frekwentie 106 FM. In 1991 werd Scorpio een erkend Netwerkproject (Netwerk is een financiële organisatie die het etisch bankieren promoot, pvdK) en kreeg meteen een gift van 50.000 frank voor de aankoop van audio-apparatuur.

Onaf

Veto ging spreken met Scorpio over het wel en wee van Leuven's meest eigenzinnige radio. We kwamen terecht bij Erik Lesire en Johan Deflander, beide lid van het dagelijks bestuur en vroegen hen wat zij nu het meest fundamentele verschil vonden tussen de andere lokale radio's en radio Scorpio.

Lesire: «Vooreerst is er natuurlijk die weigering bij Scorpio om reclame in te voeren. Dat heeft zo een aantal redenen. Onze onafhankelijkheid, het feit te kunnen doen en laten wat we willen, vinden we zeer belangrijk - ook al maakt dit onze financiële situatie een stuk moeilijker. Die afhankelijkheid bij commerciële radio's uit zich dan niet zozeer in het feit dat de reclamelobby echt inspraak heeft in de programmatie, maar

een commerciële radio kan uiteindelijk maar reclame brengen wanneer een groot publiek bereikt wordt. Trouwens, het is bewijs is er: er zijn geen commerciële radio's die een alternatieve programmatie brengen.»

Deflander: «Er zijn zelfs geen openbare radio's meer die een alternatieve programmatie hebben (lacht). Er is ook nog een ander argument dat een rol speelt: we vinden dat die storende radio-jingles esthetisch gewoon niet kunnen.»

Een tweede belangrijk verschilpunt met andere stations is ongetwijfeld de manier van werken van Scorpio.

Etmaal

Lesire: «We werken uitsluitend met vrijwilligers en dat heeft natuurlijk een grote impact op onze manier van radiomaken. De mensen die komen meewerken zijn intensief met een bepaald soort muziek bezig waardoor er een groot aantal kollektief hoogstaande programma's tussenzitten die wel uitgesproken zijn: onze programmatie is dan ook heel verscheiden en gespecialiseerd. Sommige programmamakers zijn al jarenlang intensief met één specifiek domein uit het muziekspectrum bezig zijn. Deze week hadden we zo een volledige programma over de pas overleden John Cage, dat echt op nivo was. Onze sterke ligt hem ook hierin dat er bij ons dingen kunnen die elders niet zouden kunnen. Die manier van werken zorgt er langs de andere kant wel voor dat zilver professionaliteit een illusie is. Maar dat willen we ook niet. Echte professionaliteit gaat veelal ten koste van de spontaneïteit.»

Deflander: «Daarenboven is professionaliteit vaak saai. Wanneer je op Studio Brussel de ganse dag mensen een intro perfect hoort volpratend gaat dit op den duur vervelen. Programma's worden bij ons live gemaakt: dat is immers een stuk direkter maar het houdt natuurlijk ook bepaalde risico's in. Het gebeurt ook wel eens dat we iets monteren. Vooral bij interviews is dat het geval.»

Een derde verschilpunt met de commerciële zenders is de functie van Scorpio. Die is niet dezelfde als die van pakweg Studio Brussel, die je op kan zetten en de ganse dag gewoon laat spelen. Radio Scorpio is anders door de grotere verscheidenheid. Het is een soort radio waar men *gericht* naar luistert.

Deflander: «Natuurlijk zorgen we er wel voor dat er min of meer een lijn in de programmatie zit. We gaan niet elke dag om vijf na twee heavy metal draaien. De middagen zijn eerder voorbehouden voor een jong en dynamisch breed publiek. De avondprogrammatie bevat dan weer meer alternatieve genres of gespecialiseerde programma's, die voornamelijk samenhangen met de smaak en keuze van de medewerkers.»

Rekruten

Lesire: «Ons eksakt programma voor volgend jaar is weliswaar nog niet helemaal bekend, maar het staat nu toch al vast dat de meeste programma's zullen blijven. Het is ook al zeker dat er elke avond, behalve op vrijdag, van acht tot negen een uur cultuur zal worden gegeven. *InterVju* behoort tot de vaste waarden van Scorpio, daar zijn vorig jaar al heel wat interessante interviews uit voort gekomen. Een blijver is ook bijvoorbeeld de *Vunzige Vijftien*, een hitlijst eksklusief samengesteld door de medewerkers van Scorpio, waarin tal van interessante nieuwe zaken aan bod komen.»

Deflander: «Dat programma geeft ook een uitstekende staalkaart van de muziek die op Scorpio wordt gedraaid. Die lijst is allesbehalve coherent: het kunnen maxi's zijn, lp's of cd's. Af en toe zit er zelfs een demo tussen. Ook kwa muziekstijl is er geen algemene noemer: jazz en heavy metal kunnen bijvoorbeeld na elkaar komen. Voor de rest hebben we ook moeten toegeven aan het housefenomeen. Dans is heel belangrijk en is de trend van de jaren negentig. Overigens zat Scorpio vroeger af en toe wat te vol van gitaarrock.»

Het is duidelijk dat Scorpio enkel kan voortbestaan bij gratie van vrijwilligers. Het is voor de meeste medewerkers een uitstekende

muziekateriaal staat er hier ook vrij weinig, er wordt dus ook gevraagd om zoveel mogelijk eigen CD's en platen mee te brengen, vooral voor de recente platen wil dat wel eens een probleem zijn. Technisch materiaal is er wel voldoende.»

Er blijkt aan de Scorpio-manier van werken toch een probleemje vast te hangen: door het voor-ieder-wat-wil-programma ontstaat er inderdaad een grote variatie maar aangezien er bij Scorpio, in tegenstelling tot commerciële zenders, in principe geen enkele afhankelijkheid is van de luisterdichtheid kan het best zijn dat bepaalde programma's omzeggens niet of door een heel beperkt groepje wordt beluisterd. Of het gevaar dan niet reëel is dat men voor een select publiek gaat uitzenden?

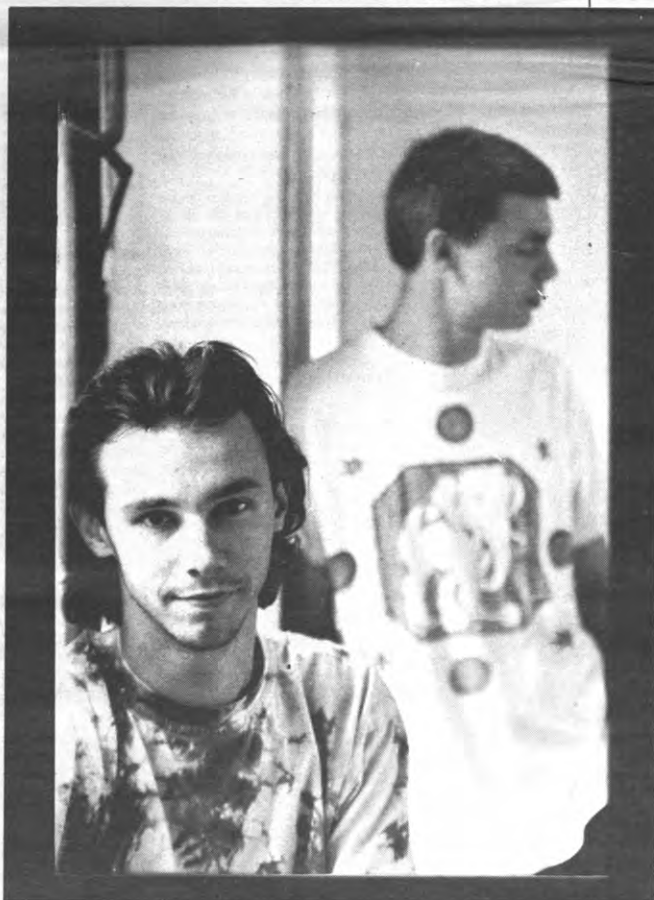
Nulbereik

Lesire: «Het is een specifieke groep, die ik echter niet select zou willen noemen. Het publiek dat wij bereiken bestaat vooral uit mensen die intensief met muziek bezig zijn. Vermoedelijk bestaat het publiek dus lang niet uit alle studenten, maar dat is ook niet de bedoeling van Scorpio. Wij hebben niet als eerste bedoeling om een maximaal aantal luisteraars te bereiken. Voor ons primeert het brengen van kwaliteit. Nu zijn er wel zaken die erop wijzen dat er een zekere respons is. De succesrijke avonden van sommige Scorpiofuitven wijzen daar bijvoorbeeld op. Die mensen komen naar iets heel specifiek, dat zijn voor een groot deel ook Scorpioluisteraars.»

Deflander: «We zitten hier ook in een stad met een groot potentieel aan luisteraars. Elk jaar komen er duizenden nieuwe potentiële luisteraars bij, de jonge *kids* zeg maar. Blijkbaar is het publiek toch groot genoeg anders zaten we hier niet meer. Scorpio bestaat nu al vijftien jaar en dat feit op zich bewijst dat er toch een respons is. Het is ook absurd om een radio zoals we die hier hebben op te richten in Zwevezele. Er moeten genoeg potentiële luisteraars zijn. Een radio als Scorpio heeft het meest kans op slagen in een universiteitsstad of in een grootstad.»

Pieter Vandekerckhove
Steven Van Garse

De volledige programmatie vind je in de folder die in de eerste weken van het academiejaar aan het station en in de Alma's wordt uitgedeeeld. Wie zich heeft om mee te werken aan Scorpio kan terecht in de Naamsstraat 96.

Knappe jongens, die van Scorpio. Zouden beter een vrije tv oprichten. (foto Rob Stevens)